Uit de serie van de Risale-i Nur

Kleine Woorden

Titel origineel: Küçük Sözler
Uitgever: De Risale-i Nur gemeenschap
Kerstroosplein 11
5644 ED Eindhoven
www.saidnursi.nl
bsn2005@gmail.com
1ste druk
ISBN: 978-90-809595-6-9

Said Nursi (1877-1960)

… Kreeg van sjeik-ül Islam de eretitel Bediüzzaman, wat betekent dat hij in zijn tijd de grootste wetenschapper was.

… Toonde al in zijn jeugd verbazingwekkende interesse in de wetenschap en leerde vele boeken van buiten.

… Probeerde de ondergang van Turkije tegen te gaan door bezinning op de waarde van de Islam.

… Schreef 130 uiteenzettingen over de Qoer'an.

… Leerde de mensheid dat de schepping zelf op de beste manier kennis geeft van de Schepper en dat ook de moderne wetenschap kennis geeft van God.

Opmerking…

Dit boek is vertaald voor de vele moslims die de Nederlandse of Vlaamse taal beter beheersen dan hun moedertaal. Tevens is het bedoeld voor alle mensen die de Nederlandse of Vlaamse taal meester zijn. Voor de Koran is de schrijfwijze "Qoer'an" gekozen omdat deze het meest bij de uitspraak past.

Voor de vertaling van de Qoer'anische verzen is dankbaar gebruik gemaakt van: Sofjan S. Siregar, *De Edele Koran*, ISBN 90–73355–08–7

“In naam van Allah,
de Barmhartige, de Genadevolle”

Mogen de zegeningen en de vrede van Allah neerdalen over onze meester Mohammed, over heel zijn familie en al zijn metgezellen.

O broeder! Je hebt me gevraagd om een aantal wijze lessen. Luister dan samen met mijn ziel naar een aantal waarheden die verteld zullen worden in acht korte verhalen. Omdat jij een soldaat bent, zijn het beeldspraken uit het leger. Ik zie dat mijn eigen ziel meer behoefte heeft aan die wijze lessen dan wie dan ook. In het verleden gaf ik mijn ziel al eens wijze lessen in de vorm van acht woorden, die geïnspireerd werden door acht Qoer’anverzen. Nu zal ik mijn ziel in het kort en op een eenvoudige manier toespreken. Wie wilt mag meeluisteren.

EERSTE WOORD

“Bismillah” (In de naam van Allah) is het begin van al het goede. Vandaar dat wij ook hiermee beginnen. Weet, o mijn ziel! Zoals dit gezegende woord een herkenningsteken van de Islam is, is het ook een veel gesproken smeekgebed dat door het hele bestaan in haar daden wordt uitgedrukt. Als je wilt begrijpen in hoeverre het woord “Bismillah” een grote, onuitputtelijke kracht en een oneindige, onophoudelijke zegening is, luister dan naar de volgende parabel. Het gaat als volgt:

Het is voor een persoon die rondtrekt in de Arabische woestijn waar bedoeïen leven nodig dat hij reist in de naam van een stamhoofd en dat hij onder zijn hoede treedt, wil hij verlost worden van het kwaad van de rovers en voorzien worden in zijn behoeften. Doet hij dit niet, dan is hij op

zichzelf aangewezen en zal hij door talloze vijanden en door zijn eindeloze, niet bevredigbare behoeften vernederd worden.

Er waren eens twee personen die voor een dergelijke reis de woestijn introkken. Eén van hen was bescheiden, de andere was hoogmoedig. De bescheiden persoon ging op weg in naam van een leider. De hoogmoedige persoon deed dit niet. De bescheiden persoon reisde overal heen in vrede. Wanneer hij een rover tegenkwam noemde hij de naam van de stamhoofd in wiens naam hij reisde waarop de rover zich uit de voeten maakte en hem met rust liet. Door het noemen van die naam kreeg hij, waar hij ook kwam en welke tent hij ook binnenliep, een warm onthaal. De hoogmoedige persoon daarentegen, had tijdens zijn reis te kampen met zoveel problemen dat het niet in woorden te beschrijven is. Hij huiverde steeds van angst en moest altijd bedelen. Hij ging slechte karaktertrekken vertonen en ondervond veel ellende.

Weet, o hoogmoedig ziel! Jij bent die reiziger. Deze wereld is de woestijn. Jouw zwakheid en armoede zijn eindeloos. Jouw vijanden en behoeften zijn talloos. Nu dit eenmaal zo is, accepteer dan de naam van de Eeuwige Eigenaar en Heerser van deze woestijn, zodat je niet als een bedelaar tegenover de hele schepping komt te staan en verlost wordt van de angst die de verschillende gebeurtenissen in het leven teweegbrengen.

Jazeker, het woord *Bismillah* is een gezegende schat. Het zorgt ervoor dat jouw eindeloze armoede en zwakte de oneindige kracht en barmhartigheid aantrekken en dat jouw zwakte en armoede de meest geaccepteerde bemiddelaars worden in de aanwezigheid van de Barmhartige Almachtige. Jazeker, degene die in naam van de Barmhartige handelt, is te vergelijken met iemand die zich bij het leger aanmeldt. Een soldaat handelt namelijk in naam van de staat en zal voor niemand uitwijken. Hij zal zeggen dat hij in

naam van de wet, in naam van de staat handelt en zal alles doen (wat hem opgedragen wordt) en alles weerstaan.

In het begin zeiden we al dat het hele bestaan in haar daden “Bismillah” uitdrukt. Is dat nu wel zo? Jazeker. Wanneer je ziet dat één enkel persoon van elders komt en dat hij alle inwoners van een stad met dwang ergens naartoe stuurt en daar laat werken, dan geloof je zeker dat deze persoon niet namens zichzelf of op eigen kracht handelt. Hij lijkt dan meer op een soldaat die in naam van de staat handelt en die steunt op de macht van een koning. Zo ook handelt alles in naam van God de Rechtvaardige. Kleine zaadjes en pitjes dragen grote bomen op hun schouders en tillen gewichten op die net zo zwaar zijn als bergen. Dit betekent dus dat elke boom “Bismillah” zegt. Ze vullen hun handen met vruchten uit de schatkamer van barmhartigheid en reiken ze ons aan. Elke groentetuin zegt: “Bismillah” en wordt een ketel uit de keuken van Goddelijke kracht, waarin verschillende, veelsoortige, lekkere gerechten tegelijkertijd worden gekookt. Alle gezegende dieren zoals koeien, kamelen, schapen en geiten zeggen: “Bismillah”, waardoor hun uiers worden gevuld met barmhartigheid en in kranen veranderen waar melk uitstroomt. Ze geven ons in naam van de Voorziener de zuiverste en lekkerste melk dat als levengevend water dient. Elke plant, boom en struik zegt: “Bismillah”, waardoor hun wortels, die net zo zacht als zijde zijn, hard steen en zand kunnen doorboren. Ze zeggen: "In naam van God. In naam van de Barmhartige", waardoor alles zich in hun dienst stelt.

Jazeker, dat takken zich in de lucht uitstrekken en vruchten geven en dat wortels zich met groot gemak in hard steen en in de grond uitstrekken en zelfs onder de grond vruchten voortbrengen en dat dunne, groene bladeren ondanks de brandende hitte, maanden lang groen blijven is voor de naturalisten een harde klap in hun gezicht. Deze gebeurtenissen steken een vinger in het blinde oog van de naturalisten en zeggen: “Ook de hardheid en de warmte

handelen onder een bevel, waardoor wortels zo zacht als zijde net zoals de staf van Mozes (vmh) gehoor geven aan het commando *"…Sla met je staf op de rots…" [Qoer'an 2:60]* en daardoor de stenen doen splijten. En gevoelige bladeren, zo dun als vloeitjes net zoals de ledematen van Abraham (vmh) het vers *"…O vuur, wees koud en veilig voor Ibrâhîm." [Qoer'an 21:69]* oplezen en zo de brandende hitte weerstaan.

Alles zegt nu eenmaal "Bismillah" en ze geven ons nu eenmaal in naam van God deze Goddelijke geschenken. Ook wij moeten "Bismillah" zeggen.

We moeten geven in naam van God en aannemen in naam van God. Mocht het zo zijn dat we iets moeten aannemen van iemand die niet in naam van God geeft, zeg dan zelf "Bismillah". Neem het dan pas aan en zie vervolgens de Barmhartigheid van God in die schenkingen en wees God dankbaar. Het zien van de ware Schenker in die schenkingen is een uiting van dankbaarheid. Bid daarna voor de persoon die jou het geschenk gegeven heeft, want de Schenker heeft de gift via zijn hand gebracht.

Vraag: "We betalen een bepaald bedrag aan de mensen die ons de spullen alleen maar aanbieden. Welke prijs wil God, die de echte Eigenaar van alle zaken is, nu eigenlijk?

Antwoord: De werkelijke Gever van alle giften en waardevolle geschenken wil als wederdienst daarvoor drie dingen:

zikir (het gedenken van God), ***şükür*** (dankbaarheid) en ***fikir*** (bezinning dat alles van Hem afkomt).

"Bismillah", de uiting die aan het begin wordt uitgesproken, is het gedenken van God (zikir). Op het einde is het zeggen van "Elhamdoelillah" een teken van dankbaarheid (şükür). En het is bezinning (fikir) om in de tijd ertussen na te denken en te beseffen dat deze waardevolle giften, die tevens wonderlijke kunstwerken zijn, wonderen zijn van de kracht van de Enige en Onafhankelijke en dat het allemaal

geschenken zijn vanuit Zijn Barmhartigheid. Zoals het dom is niet te weten wie de eigenaar van een cadeau is en om de voeten te kussen van een bode die jou het waardevolle cadeau van de koning overhandigt, is het duizend maal dommer om de werkelijke Gever van alle giften te vergeten en om de ogenschijnlijke aanbieders te loven en om van ze te houden.

O ziel! Als jij niet zo dom wilt zijn, geef dan in naam van God. Neem in naam van God. Begin in naam van God en werk in naam van God.

TWEEDE WOORD

“In naam van Allah,
de Barmhartige, de Genadevolle”

“Degenen die in het onwaarneembare geloven…”
[Qoer’an 2:3]

Als je wilt begrijpen wat voor een geluk en gunst, hoeveel genot en verlichting er zich in het geloof bevindt, luister dan naar deze parabel.

Op een dag gingen twee mannen voor hun plezier, maar ook voor de handel op reis. Eén van hen was baatzuchtig en ongelukkig. Hij ging de ene kant op. De andere man was vroom en gelukkig en ging de andere kant op.

Omdat de baatzuchtige man egoïstisch en pessimistisch was, kwam hij terecht in een land dat in zijn ogen zeer slecht was. Overal zag hij wanhopige zwakkelingen jammeren omdat ze gegrepen werden door verschrikkelijke tirannen die alles verwoestten. Op iedere plek waar hij kwam, trof hij een soortgelijke, hartverscheurende toestand aan. Tevens zag hij dat heel het land de gedaante van een algemene rouwplaats had aangenomen. Om deze pijnlijke, duistere beleving niet langer te hoeven ondergaan, zocht hij zijn toevlucht in de dronkenschap. Niet langer wilde hij iedereen beschouwen als een vreemde of een vijand. Ook wilde hij niet langer telkens en overal geconfronteerd worden met vreselijke lijken en hopeloos huilende wezens. Zijn geweten werd hierdoor namelijk onophoudelijk gekweld.

De andere man had godsbesef, was vroom, godsdienstig en rechtschapen. Hij kwam in een land terecht dat in zijn

ogen heel mooi was. Deze rechtschapen man zag juist in het hele land een groot feest. Hij zag overal festiviteiten vol van blijdschap. Overal werden met verheuging en enthousiasme de Namen van God geprezen. Iedereen werd door de vrome man gezien als een vriend, een familielid. Hij zag dat in het hele land een feest voor de collectieve dienstbeëindiging aan de gang was met uitingen van gejuich en tevredenheid. Hij hoorde tromgeroffel en muziek tijdens iedere vreugdevolle oproep met de uitingen van de grootheid en de eenheid van God. In plaats van de kwelling die de vorige, ongelukkige man ondervond door het verdriet van hemzelf en dat van het hele volk, werd deze gelukkige man opgelucht en verlicht door zijn eigen vreugde en dat van iedereen uit zijn omgeving. Daarnaast dreef hij goede handel en was God zeer dankbaar.

Na een poos kwam de rechtschapen man de andere, egoïstische man tegen. Hij begreep de situatie waarin hij verkeerde en zei tegen hem: “Zeg, ben jij je verstand verloren? Je innerlijke slechtheden moeten naar buiten weerspiegeld zijn waardoor je het lachen als huilen en de dienstbeëindiging als bestelen en als plunderen hebt ervaren. Kom tot bezinning! Reinig je hart, opdat deze ellendige sluier voor je ogen wordt opgeheven en je de waarheid kunt zien. Want, een land van een absoluut rechtvaardige, barmhartige en machtige koning die alles goed ordent, genadig is en zijn onderdanen goed onderhoudt, een land dat tevens in zulke mate de tekenen van vooruitgang en volmaaktheid laat zien, kan niet zo zijn zoals jij je dat verbeeldt”. Hierna kwam die ongelukkige man tot bezinning, had berouw en zei: “Ik was inderdaad door mijn dronkenschap mijn verstand kwijtgeraakt. Je hebt me verlost van een helse situatie. Moge God jou goed gezind zijn.”

O mijn ziel! Weet dat de eerste man een ongelovige of een achteloze zondaar is. Deze wereld is in zijn ogen een algemene rouwplaats. Ieder levend wezen is een wees die

weent vanwege de tegenslagen. Vanwege het uiteengaan en het tenietgaan van al zijn geliefden. Dieren en Mensen zijn wezens zonder een baas, die door de klauwen van de dood worden verslonden. De grote schepselen zoals bergen en zeeën zijn als zielloze, verschrikkelijke lijken. Zeer pijnlijke, benauwende en angstaanjagende waanvoorstellingen zoals deze vloeien voort uit ongeloof en uit misleiding van de ongelovige mens; ze kwellen hem van binnen. De andere man is een gelovige. Hij kent en erkent God. In zijn ogen is deze wereld een gedenkplaats van God, de Barmhartige. Het is een leerschool voor mens en dier en een plaats van beproeving voor de mens en djinn[1]. Het overlijden van alle mensen en dieren ziet hij als een dienstonderbreking. Degenen die hun levenstaak afmaken, gaan met een spirituele voldoening van deze vergankelijke plaats naar een andere, probleemloze wereld, zodat er plaats vrij komt voor nieuwe dienstplichtigen en ook zij hun taak kunnen vervullen. Wat de geboorte van ieder mens en dier betreft; het is een dienstaanvang, het begin van een dienstplicht. Ieder levend wezen is een vreugdevolle soldaat met een taak, een tevreden ambtenaar op het rechte pad. Alle geluiden zijn of het gedenken van God en het kenbaar maken van zijn volmaaktheid tijdens de dienstaanvang of het zijn dankbetuigingen en opluchtingen die ontstaan na de werkbeëindiging of het zijn melodieën die voortkomen uit het vreugdevol

---

[1] Djinn: Zijn een onderdeel van Allah's schepping, onzichtbare wezens die aan bod komen in de Qoer'an. Ze zijn anders dan de mens en de engelen. Ze hebben echter met de mens enkele eigenschappen gemeen, zoals verstand, onderscheidend vermogen, vrijheid en het vermogen te kiezen tussen het goede en het kwade. Op bepaalde essentiële punten zijn ze anders dan de mens. Het meest belangrijke punt is hun oorsprong. De substantie waaruit de Djinn werden geschapen is niet dezelfde als die van de mens. Allah deelt ons in vele Qoer'anverzen mee dat Hij de djinn heeft geschapen uit gloeiend vuur. De mens is geschapen uit water en aarde. [De vertalers]

functioneren. Ieder schepsel is in de ogen van de gelovige een vriendelijke dienaar, een bevriende ambtenaar, een mooi geschrift van zijn Vrijgevige Heer, zijn Barmhartige Eigenaar. Vele waarheden zoals deze die zeer fijn, verheven, aangenaam en prettig zijn, worden zichtbaar en komen tevoorschijn door het geloof.

Dus het geloof bevat een spiritueel zaad van de "Tuba-boom"[2] van het paradijs en het ongeloof bevat het zaad van de "Zakkum-boom"[3] van de hel. Dus rust en vrede is alleen maar te vinden in de Islam en het geloof. Daarom moeten we altijd zeggen:

"***alle lof aan God daar hij ons de Islam en het volmaakte geloof heeft geschonken.***"

---

[2] Tuba-boom: Dit is een boom in het paradijs waarvan de wortels in de lucht en de takken naar beneden hangen.

[3] Zakkum-boom: Dit is de naam van een boom in de hel.

DERDE WOORD

"In naam van Allah,
de Barmhartige, de Genadevolle"

"O mensen, aanbidt jullie Heer…" [Qoer'an 2:21]

Als je wilt begrijpen hoeveel winst en geluk het brengt, wanneer men God dient en hoeveel verlies en verderf zonde en verspilling teweeg brengt, luister dan goed naar deze parabel.

Op een dag kregen twee soldaten het bevel om naar een ver gelegen stad te gaan. Ze volgden hun weg tot ze bij een splitsing kwamen. Daar stond een man die tegen hen zei: "Naast het feit dat deze rechter weg geen nadeel heeft, behalen negen van de tien volgers ervan een grote winst en ondervinden zij een grote verlichting. Wat de linker weg betreft: naast het feit dat deze weg geen voordeel heeft, ondervinden negen van de tien volgers ervan een groot verlies. Beide wegen zijn in lengte gelijk. Er is alleen één verschil: de reizigers op de linker weg, waar geen orde en gezag is, reizen zonder tas en wapen. Zij zullen een ogenschijnlijke verlichting, een bedrieglijk gemak voelen. De reizigers op de rechter weg, die onder militaire orde valt, zijn verplicht een tas te dragen van vier kilo, gevuld met voedzaam rantsoen. Ze zijn tevens verplicht een uitstekend legergeweer te dragen van een kilo of twee waarmee ze iedere vijand kunnen verslaan".

Nadat de twee soldaten naar de leerzame woorden van de man hadden geluisterd, verkoos de gelukkige soldaat de rechter weg. Hij nam een paar kilo gewicht op zijn rug en schouders, maar zijn hart en zijn ziel werden verlost van schuldgevoelens en angsten die duizend maal zwaarder

waren. De andere, ongelukkige soldaat verliet het leger. Hij wilde het gezag niet gehoorzamen. Hij verkoos de linker weg. Zijn lichaam werd verlost van een kilo gewicht, maar zijn hart werd doorgaans gekweld door een zwaar gevoel van afhankelijkheid en zijn geest werd geplaagd door zeer veel angsten. Als een bedelaar onder de mensen, alles en iedereen vrezend, begon hij aan zijn tocht over de linker weg. Uiteindelijk bereikte hij de plaats van bestemming. Daar werd hij gestraft voor muiterij en desertie.

De andere reiziger daarentegen, de soldaat die van militaire orde hield en daarom de rechter weg was ingeslagen, waardoor hij zijn tas en wapen behield, vervolgde zijn weg zonder enige verplichting tegenover anderen, vreesde niemand en reisde met een gerust hart en geweten totdat hij die gewenste stad bereikte. Daar ontving hij een beloning die passend is voor een deugdzame soldaat die zijn plicht goed heeft vervuld.

O opstandige ziel! Weet dat de reiziger van de rechter weg de mensen vertegenwoordigt die de wetten van God gehoorzamen en dat de andere soldaat symbool staat voor de mensen die opstandig zijn en hun lusten volgen. De beschreven weg is de levensweg die begint bij de geestenwereld en vervolgens via het graf naar het hiernamaals leidt. De tas en het geweer verbeelden het dienen van God en het vroom zijn. Ook al lijkt het dienen van God zwaar, de betekenis ervan geeft daarentegen zoveel rust en verlichting dat het voordeel niet in woorden uit te drukken is. Een dienaar zegt in zijn gebed:

"Ik getuig dat er geen God is behalve Allah en dat Mohammed de Dienaar en de Boodschapper is van Allah"

Hij is dus overtuigd van het volgende: "er is geen Schepper en behalve Hij en niemand dan Hij is in staat Zijn schepselen te onderhouden. Voor- en tegenspoed liggen in Zijn handen. Hij is Alwetend, Hij zal geen zinloos werk ver-

richten. Ook is Hij barmhartig, zijn gunst en genade zijn groot." Omdat de dienaar van God dit gelooft, vindt hij in alles een toegangspoort tot de schat van Gods barmhartigheid, waar hij aanklopt met zijn gebed. Tevens ziet hij dat alles onderworpen is aan het bevel van zijn Heer bij wie hij daarom ook zijn toevlucht zoekt. Door op Hem te vertrouwen en zich in Hem te berusten, vindt hij bescherming tegen alle tegenspoed. Zijn geloof geeft hem een totale bescherming. Jazeker! Zoals het geloof in God en dienaarschap de bron is voor iedere werkelijke weldaad, zo is het ook de bron voor dapperheid. Zoals de dwaling de bron is voor alle zonden, zo is het ook de bron voor alle angsten. Wanneer de wereld zou exploderen, zou het een dienaar met een totaal verlicht hart hoogstwaarschijnlijk niet beangstigen. Hij zal misschien de geweldige kracht van zijn Heer met bewondering aanschouwen. Maar als een ongelovige filosoof, die zogenaamd verstandig is, maar in dwaling verkeert, in de lucht een komeet zou zien, zou hij rillen van angst en zich afvragen: "Wat als hij inslaat?" (Een tijd geleden schrok Amerika van een dergelijke komeet. Velen verlieten "s nachts hun woning).

Waarlijk! Naast het feit dat de mens behoefte heeft aan talloze dingen, stelt zijn vermogen niets voor…En naast het feit dat de mens onderhevig is aan onnoemelijk veel onheil, heeft hij een kracht die niets voorstelt…De omvang van zijn vermogen en zijn kracht zijn als het ware gelijk aan de reikwijdte van zijn handen. Maar de omvang van zijn wensen en begeertes, leed en tegenspoed is daarentegen gelijk aan de reikwijdte van zijn zicht en zijn fantasie. Daar de mens dusdanig machteloos en zwak, arm en behoeftig is, zal diegene die niet totaal blind is, zien en bevatten wat voor een grote winst, geluk en gunst het voor de ziel van de mens is wanneer men God dient, op Hem vertrouwt, Zijn eenheid erkent en zich aan Hem onderwerpt.

Het ligt voor de hand dat een veilige weg de voorkeur heeft boven een onveilige weg, ook al is de kans dat er iets

gebeurt één op de tien. De weg van dienaarschap, wat hier het onderwerp is, is niet alleen veilig, maar leidt tevens negen van de tien keer tot een "schat van eeuwige gelukszaligheid". Echter, de weg van zonde en verspilling levert - zelfs met de erkenning van de zondaar - geen profijt op. Daarnaast kan uit getuigenissen van ontelbaar veel deskundigen vastgesteld worden dat het volgen van de weg van zonde en verspilling negen van de tien keer eeuwige ellende teweeg brengt. Dit is tevens bekrachtigd door de kennisgeving van diegenen die het mysterie van het onzichtbare hebben ontsluierd en ondervonden.

In het kort: het geluk in deze wereld is net zoals het geluk van het hiernamaals te vinden in het dienen van God en het treden onder Zijn gezag. Hierdoor horen we steeds te zeggen:

"alle lof aan God dat wij Hem mogen dienen en zijn leiding mogen ontvangen." En we moeten dankbaar zijn dat we moslim zijn.

VIERDE WOORD

"In naam van Allah,
de Barmhartige, de Genadevolle"
"Het gebed is de pilaar van de godsdienst"
[overlevering van de Profeet (vzmh)]

Als je met de zekerheid van "twee keer twee is vier" wilt begrijpen hoe waardevol en belangrijk het gebed is, hoe gemakkelijk het te verrichten is en hoe dwaas en benadeeld degene is die zijn gebed, *"de salat",* niet verricht, luister dan naar de volgende parabel.

Eens gaf een grote heer aan alle twee zijn dienaren vierentwintig goudstukken en stuurde de twee vervolgens naar zijn bijzonder mooi landhuis dat zich op een afstand van twee maanden bevond, opdat zij daar konden verblijven. Hij zei tegen hen: "Gebruik dit geld voor jullie reis- en vervoerkosten. Koop er dingen voor die nodig zijn voor jullie verblijf. Op een afstand van één dag is een station aanwezig. Daar hebben ze verschillende vervoermiddelen zoals een auto, schip, trein en vliegtuig. Gelang het vermogen kunnen jullie er gebruik van maken".

Nadat ze goed hadden geluisterd gingen de twee dienaren op pad. Eén van hen was verstandig. Hij gaf een deel van zijn vermogen uit, maar dreef daarbij een dusdanig goede handel dat zijn vermogen duizend maal groter werd. Dit zou zijn heer zeer tevreden stellen. De andere dienaar was onverstandig en losbandig. Hij gaf tot het station drieentwintig van zijn goudstukken uit. Hij verspilde en vergokte het en hield nog maar één goudstuk over. Zijn vriend zei: "Wees verstandig; Koop met dat ene goudstuk een ticket, opdat je die lange weg niet te voet en zonder proviand hoeft af te leggen. Onze heer is zeer vrijgevig. Hij zal je genade

tonen en je je fouten vergeven. Ook jou zullen ze in het vliegtuig laten. We kunnen dan onze plaats van bestemming in één dag bereiken. Anders zul je twee maanden alleen, te voet en zonder proviand, door de woestijn moeten gaan."

Zelfs de meest dwaze man zal begrijpen hoe onverstandig de verspillende dienaar zou zijn en in welke verloren situatie hij terecht zou komen als hij koppig zou doen en zijn ene goudstuk niet aan een ticket zou besteden, dat als een sleutel is tot een schat, maar zijn laatste munt daarentegen zou uitgeven aan een pleziertje van voorbijgaande aard.

O mens zonder gebed! En o mijn ego die niet van het gebed houdt!

Weet dat die heer onze Heer en Schepper is. Een van de twee dienaren vertegenwoordigt de vrome mens die het gebed met enthousiasme verricht. De andere dienaar staat symbool voor de onachtzame mens die het gebed nalaat. De vierentwintig goudstukken zijn de vierentwintig uren van een dag. Het bijzondere landhuis van de heer symboliseert het paradijs. Het station is het graf. De reis naar het landhuis is de reis die de mens aflegt via het graf en de wederopstanding naar de eeuwigheid. Naargelang de kracht van hun daden en de graad van hun vroomheid leggen ze deze lange weg op verschillende manieren af.

Sommige vromen leggen als de bliksem een weg van duizend jaar af in één dag. En sommigen leggen met de snelheid van een gedachte een weg van vijftigduizend jaar af in één dag. De verheven Qoer'an verwijst met twee verzen naar deze waarheid. Het ticket vertegenwoordigt het gebed. Eén uur is voldoende om je te reinigen en de vijf gebeden te verrichten. Wat zou een persoon zichzelf toch benadelen, zijn ziel onrecht aandoen en onverstandig handelen wanneer hij drieëntwintig uur van zijn dag verspilt aan dit zeer

korte aardse leven en zijn ene uur niet gebruikt voor het eeuwige leven.

Wanneer het verstand accepteert dat de helft van zijn geld uitgegeven wordt aan een loterij waar duizend mensen aan deelnemen en waarbij de kans om te winnen één op de duizend is, dan zal een verstandige persoon toch zeker wel begrijpen in welke mate hij in tegenstelling tot het verstand en wijsheid zou handelen en ver van rede zou zijn wanneer hij niet één vierentwintigste deel van zijn geld uit zou geven aan een eeuwige schat waarvan bevestigd is dat het met een kans van negenennegentig procent te verdienen is.

Daarnaast is er in het gebed voor de ziel, voor het hart en voor het verstand een grote verlichting aanwezig. En voor het lichaam is het ook geen grote belasting. Tevens zullen van diegene die zijn gebed verricht de overige wereldse handelingen, met de juiste intentie, gezien worden als het dienen van God. Op deze manier kan hij zijn waardevolle levensjaren investeren in het hiernamaals. Zijn vergankelijke leven zal op deze manier vereeuwigd worden.

VIJFDE WOORD

"In naam van Allah,
de Barmhartige, de Genadevolle"

"Voorwaar, Allah is met degenen die (Hem) vrezen en met degenen die weldoeners zijn" [Qoer'an 16:128]

Als je wilt begrijpen wat voor een wezenlijke taak de mens vervult, wanneer hij zijn gebed verricht en geen zonden begaat en als je wilt begrijpen in welk opzicht dit een natuurlijk, gepast resultaat van zijn schepping is, luister dan goed naar deze parabel.

Tijdens een mobilisatie bevonden zich in een regiment twee soldaten. Een van hen was getraind en plichtgetrouw. De andere soldaat was onervaren en zelfzuchtig. De plichtgetrouwe soldaat concentreerde zich op de strijd en training en dacht helemaal niet aan zijn rantsoen of provisie. Hij wist namelijk dat het de taak van de staat was om hem te voeden, een uitrusting te geven en bij ziekte te verzorgen, zelfs als het nodig zou zijn hem het eten in zijn mond te stoppen. Hij wist dat trainen en strijden zijn werkelijke taak was. Maar daarnaast werd hij ook ingezet voor taken zoals het verdelen van rantsoenen en uitrustingen, koken en afwassen.

Als hem gevraagd werd: "Wat doe je?"

Dan antwoordde hij: "Ik vervul mijn militaire plicht." Hij zei nooit: "Ik werk voor mijn onderhoud."

Maar de andere man, de veelvraat en tevens onervaren soldaat, schonk geen aandacht aan de training en de strijd. Hij zei: "Dat is het werk van de staat. Ik geef er niets om." Hij dacht aan zijn levensonderhoud en hield zich daar

voortdurend mee bezig. Hij verliet het regiment en ging naar de stad om te handelen.

Op een dag zei zijn ervaren vriend tegen hem: "Broeder, trainen en strijden is jouw werkelijke taak. Daarvoor ben je hier naartoe gebracht. Vertrouw op de Koning. Hij zal je niet laten verhongeren. Dat is zijn werk. Je bent zwak en behoeftig, maar je kunt jezelf niet overal laten onderhouden. Bovendien is het nu tijd voor strijd en mobilisatie. De koning zal zelfs roepen: "Hij is een muiter!" en ze zullen je straffen! Ik vertel het je nu: er zijn twee taken te onderscheiden. De ene taak behoort tot de Koning. Hij onderhoud ons. En we worden soms daarbij ingezet. De andere taak, het trainen en het strijden, is onze taak. De koning helpt ons hierbij door deze taak te vergemakkelijken". Je zult begrijpen in wat voor gevaar die dwaze soldaat zich zou begeven, als hij niet zou luisteren naar de getrainde, dappere soldaat.

O mijn luie ziel. Weet dat in werkelijkheid het onstuimige oorlogsgebied uit de parabel symbool staat voor deze stormachtige wereld. Het leger dat in regimenten is ingedeeld, symboliseert de gemeenschap van de mensen. Het regiment van die twee soldaten is de gemeenschap van de moslims in deze eeuw. De plichtgetrouwe soldaat vertegenwoordigt de godvrezende moslim die zijn religieuze plicht kent en nakomt en die met zijn ego en de duivel strijdt om niet in de verlokking van de grote zonden te komen en om de kleine zonden niet te begaan. De andere vertegenwoordigt de ongelukkige zondaar. Hij is zo bezig met zijn levensonderhoud dat hij als het ware zijn werkelijke Onderhouder beledigt. Hij komt zijn plichten niet na en begaat, op de weg van zijn levensonderhoud, iedere zonde die hij op zijn pad tegenkomt. Die training en die instructies stellen het dienen van God (en in het bijzonder het gebed) voor. En de genoemde oorlog betekent de strijd die men levert tegen zijn ego en zijn lusten en tegen de duivels onder de djinns

en de mensen. Deze strijd wordt door de mens geleverd om zich te weerhouden van zonden en zedenbederf om zo uiteindelijk zijn hart en ziel te verlossen van de eeuwige ondergang.

En wat de twee taken betreft; één ervan is het geven van het leven en het onderhouden daarvan. De andere taak is het aanbidden en het smeken tot diegene die het leven geeft en onderhoudt, ofwel het toevertrouwen van zijn zaken aan en het stellen van zijn vertrouwen in Hem.

Jazeker, diegene die het leven heeft gegeven, wat het meest schitterende, wonderlijke, goddelijke kunstwerk en een wonderbaarlijke, goddelijke wijsheid is, is ook diegene die het met voedsel onderhoudt en voortzet. Niemand anders dan Hij is hiertoe in staat. Wil je een bewijs? De meest zwakke en domme dieren worden het beste gevoed (zoals vissen en fruitwormen). De meest zwakke en kwetsbare wezens krijgen de beste voeding (zoals kinderen en baby's).

Om te begrijpen dat het rechtmatig verkrijgen van voedsel niet afhankelijk is van kracht en wil, is het voldoende om vissen met vossen te vergelijken, baby's met wilde beesten en bomen met dieren. Diegene die door de strijd om zijn levensonderhoud het gebed nalaat, lijkt dus op een soldaat die zijn training en zijn post verlaat om in de stad te bedelen. Echter, het is goed en zelfs moedig wanneer men na het gebed zijn rantsoen opzoekt, in de keuken van Barmhartigheid van de Vrijgevige Verzorger, en juist zelf gaat om anderen niet tot last te zijn. Ook dat is een godsdienstuitoefening.

Bovendien laat de aard en de spirituele uitrusting van de mens zien dat hij geschapen is om God te dienen. Immers, gezien het werk en de kracht die nodig zijn voor het aardse leven kan hij niet op tegen een mus. Maar op basis van zijn kennis, behoeftes, smeekbede en dienaarschap, nodig voor

zijn spirituele leven en voor zijn leven in het hiernamaals, is hij als de koning, de gezagvoerder van alle dieren.

Dus… O mijn ziel. Als je het leven op deze wereld als je eigenlijke doel stelt en constant hiervoor werkt, zul je jezelf als het ware verlagen tot het niveau van een mus. Maar als je het leven in het hiernamaals voor jezelf ten doel stelt en dit leven als een middel, een akker ziet en je handelingen daarop afstemt, zul je een grote leider worden van alle dieren. Je zult in deze wereld een vleiende, smekende dienaar en een vereerde, gerespecteerde gast van God zijn.

Hier... Je hebt twee wegen voor je. De keus is aan jou. Vraag de leiding en de hulp van de meest Barmhartige onder alle barmhartigen.

ZESDE WOORD

"In naam van Allah,
de Barmhartige, de Genadevolle"

"Voorwaar, Allah heeft van de gelovigen hun levens en bezittingen gekocht omdat er voor hen het Paradijs is..."
[Qoer'an 9:111]

Als je wilt begrijpen wat voor een goede ruil het is en wat voor een eervolle status men bereikt, wanneer men zichzelf en zijn bezit verkoopt aan God en tevens een dienaar en soldaat van Hem wordt, luister dan goed naar deze parabel.

Eens vertrouwde een koning aan ieder van zijn twee onderdanen een landgoed toe waarin zich allerlei dingen bevonden zoals fabrieken, machines, paarden en wapens. Omdat er een stormachtige oorlog aan de gang was, bleef niets op zijn plaats staan. Of alles ging verloren of alles onderging een verandering. Uit uiterste genade zond de koning zijn trouwste gezant tot de twee dienaren. Hij verkondigde hen een zeer genadevolle proclamatie:

"Verkoop aan mij hetgeen dat aan jullie is toevertrouwd, opdat ik dit alles voor jullie kan behoeden, zodat het niet voor niets verloren gaat". Tevens zal ik alle door jullie verkochte zaken na afloop van de strijd in een nog mooiere vorm aan jullie teruggeven. Bovendien zal ik die toevertrouwde bezittingen als jullie bezit beschouwen en een zeer hoge prijs voor betalen. De machines en gereedschappen in de fabrieken zullen namens mij in mijn fabriek gebruikt worden. Hun waarde en opbrengst zal stijgen van één naar duizend. Al de winst zal ik aan jullie geven. Jullie zijn zwak en arm waardoor jullie niet in staat zijn de kosten van deze

grote werken te dragen. Ik zal alle kosten op me nemen en zorgen voor alles wat er nodig is. Al de opbrengst en het profijt zal ik aan jullie geven en totdat jullie dienst wordt beëindigd zal ik de bezittingen in jullie handen laten. Dit is in vijf opzichten een winst. Als jullie datgene wat aan jullie is toevertrouwd niet aan mij verkopen, zal het, zoals dat bij iedereen gebeurt, verloren gaan. Jullie zien zelf immers ook dat niemand datgene wat hij in zijn bezit heeft, kan beschermen. Het zal voor niets vergaan en jullie zullen niet kunnen profiteren van die grote winst. En omdat die fijne, waardevolle werktuigen en meetinstrumenten niet de juiste grondstoffen en werken zullen vinden, zullen ze in waarde volledig dalen. Tevens zullen jullie de moeite en de last ondervinden van hun onderhoud en bescherming en de straf ondergaan voor het schenden van hetgeen jullie is toevertrouwd. Dit is in vijf opzichten een verlies. Bovendien betekent het als jullie de spullen aan mij verkopen dat jullie een soldaat van me worden en ook zullen handelen in mijn naam. Jullie zullen in plaats van een ordinaire gevangene en een tomeloos figuur, een bijzondere, vrije en trouwe soldaat worden van een verheven koning.

Nadat ze naar deze proclamatie en tevens gunstvolle uitspraak hadden geluisterd, zei de verstandige onderdaan: “Ik zal het met genoegen verkopen. Bovendien zal ik zeer dankbaar zijn.”

De andere, arrogante, zelfzuchtige dwaas, met een ego gelijk aan die van een farao, geen weet hebbend van de chaotische en stormachtige toestand van de wereld, denkend dat hij eeuwig in die boerderij zal blijven, zei: “Neen! Wie is de Koning? Noch zal ik mijn bezit verkopen noch mijn rust verstoren…”

Na een tijd bereikte de eerste man een zodanige rang dat iedereen hem benijdde. Hij ontving de gunst van de Koning en leefde gelukkig in zijn bijzondere paleis. De andere man kwam in een dusdanige toestand terecht dat iedereen medelijden met hem kreeg, maar ze vonden tegelijkertijd dat

het zijn verdiende loon was. Door zijn eigen fout was hij immers zijn geluk en zijn bezit kwijtgeraakt. Daarnaast kreeg hij ook nog eens straf en ondervond hij veel smart.

O ziel, vol van verlangen! Kijk met deze parabel in gedachte naar het gezicht van de waarheid. De Koning is in werkelijkheid jouw Heer, jouw Schepper, de eeuwige Koning. En die boerderijen, machines, werktuigen en meetinstrumenten zijn de bezittingen in jouw leven zoals jouw lichaam, jouw geest en jouw hart en hierin jouw innerlijke en uiterlijke zintuigen en vermogens zoals jouw oog, jouw tong, jouw verstand en jouw verbeeldingskracht. De trouwe gezant is de edele profeet Mohammed. En die wijze proclamatie is de wijze Qoer'an die de grote ruil, wat het onderwerp van deze parabel is, met het volgende vers verkondigd:

"Voorwaar, Allah heeft van de gelovigen hun levens en bezittingen gekocht omdat er voor hen het Paradijs is…"

[Qoer'an 9:111]

Het stormachtige oorlogsgebied in de parabel symboliseert deze onstuimige wereld. Deze wereld blijft niet stabiel. Hij is in beweging en brokkelt af. En dit roept bij iedereen de volgende gedachte op: "is er, nu we inzien dat we alles zullen verliezen en dat alles zal vergaan, dan geen manier om de wereld en haar zaken te behouden door alles te vereeuwigen?" Ineens wordt de hemelse stem van de Qoer'an gehoord: "Inderdaad! Die is er. Het is zelfs een aangename en gemakkelijke manier met vijf voordelen."

Vraag: "op welke manier?"

Antwoord: "door het bezit dat aan jullie is toevertrouwd te verkopen aan de ware eigenaar ervan. Deze verkoop heeft vijf voordelen."

Eerste voordeel: Vergankelijk bezit wordt vereeuwigd. Want wanneer dit vergankelijke leven wordt toegewijd aan God, de Eeuwige, de in stand houder van alles, zal het overgaan in een eeuwig leven en zal het eeuwig vruchten

afwerpen. Dan zullen de momenten van het leven, net zoals bij zaden en pitten, in schijn opgaan. In het eeuwige rijk, daarentegen, zullen ze in de bloei van eeuwige gelukszaligheid staan en vruchten afwerpen. En in het graf zullen ze als vertrouwde beelden tevoorschijn komen.

Tweede voordeel: Men krijgt als prijs het paradijs.

Derde voordeel: De waarde van iedere orgaan en zintuig zal stijgen van één naar duizend. Bijvoorbeeld: Het verstand is een werktuig. Wanneer je het niet verkoopt aan God maar het daarentegen laat werken in het belang van je ego, dan zal het zo'n ongelukkig, benauwend en kwellend werktuig worden. Het zal je belasten met de treurige, verdrietige gebeurtenissen van het verleden en de verschrikkelijke, angstaanjagende toestanden van de toekomst. Het zal dalen tot de waarde van een onheilzaam, schadelijk werktuig. Vandaar dat een zondaar meestal zijn toevlucht zoekt in drank of amusement om zo te ontkomen aan de last en de druk die het verstand veroorzaakt. Maar als het verstand wordt verkocht aan de werkelijke eigenaar en wordt gebruikt in Zijn naam, dan zal het een dergelijk mysterieuze sleutel worden dat het de oneindige schatten van barmhartigheid en wijsheid die in dit heelal aanwezig zijn, zal openen. Hierdoor zal het verstand stijgen tot de rang van een heilige gids die zijn eigenaar voorbereid op eeuwige gelukszaligheid.

Bijvoorbeeld: Het oog is een zintuig. De geest bekijkt de wereld door dit venster. Als je het oog niet verkoopt aan God, maar daarentegen gebruikt in het belang van je ego zal het, door de aanschouwing van sommige, vergankelijke, voorbijgaande schoonheden en beelden, dalen tot een niveau waarop het oog zal dienen als een slaaf voor de lusten van de ziel. Als je het oog verkoopt aan zijn Alziende Kunstenaar en het in Zijn naam gebruikt, dan zal dit oog stijgen

tot een niveau waarop het een onderzoeker wordt van het grote boek der schepping en een bewonderaar wordt van Gods wonderbaarlijke kunstwerken en een gezegende honingbij tussen de bloemen van barmhartigheid, die zich in deze aardse tuin bevinden.

Bijvoorbeeld: Als je het smaakvermogen van de tong niet verkoopt aan zijn alwetende Schepper, maar daarentegen gebruikt in het belang van je ego en in dienst van je maag, dan zal het dalen tot een niveau waarop de tong een poortwachter wordt van de stal en fabriek van de maag. Maar als je het verkoopt aan de vrijgevige voorziener van voedsel zal het stijgen tot een niveau waarop de tong een bekwame opzichter wordt van de schatten van Gods barmhartigheid en een dankbare fijnproever in de keukens van de Almachtige God.

O verstand, let goed op! Zie toch het verschil tussen een ondeugdelijk werktuig en een sleutel die in de schepping de deuren tot de oneindige schatten van barmhartigheid en wijsheid opent. O oog, kijk goed! Zie het verschil tussen een walgelijke slaaf en een wetenschappelijke onderzoeker van de goddelijke bibliotheek. O tong, proef juist! Zie het verschil tussen een stalbewaker, een fabrieksportier en een hoofdopzichter van de schatten van Gods zegeningen.

Als je nog andere werk- en zintuigen zoals deze met elkaar vergelijkt, zul je begrijpen dat een gelovige een status verwerft die hem waardig maakt voor het paradijs en dat een ongelovige een toestand verwerft die hem geschikt maakt voor de hel. En de reden dat zowel de gelovige als de ongelovige ieder de waarde krijgen die ze verdienen, is dat een gelovige juist dankzij zijn geloof datgene wat hem door zijn schepper is toevertrouwd, in Zijn naam en binnen de grenzen van Zijn toestemming gebruikt, en dat een ongelovige de aan hem toevertrouwde zaken misbruikt in het belang van zijn ziel.

Vierde voordeel: De mens is zwak en ondervindt veel tegenspoed. Hij is arm en heeft behoefte aan vele dingen. Hij is machteloos en de last van het leven is erg zwaar. Als hij zijn werken niet toevertrouwd aan God de Verhevene, de Almachtige en zich niet in Hem berust, niet op Hem vertrouwd en zich niet aan Zijn wil onderwerpt, zal zijn geweten onophoudelijk worden gekweld. Vruchteloze inspanningen, leed en smart zullen hem doen verstikken. Hierdoor zal hij zijn hoofd verliezen of het zal hem veranderen in een beest.

Vijfde voordeel: De geleerden op dit gebied en degenen die getuige zijn van het mysterie van het onzichtbare en degenen die dit hebben ondervonden, zijn het met elkaar eens over het feit dat je de beloning voor het met je zintuigen en werktuigen dienen en verheerlijken van God, zult ontvangen in de vorm van vruchten in het paradijs op het moment dat je daar de meeste behoefte aan hebt.

Zie! Als je deze ruil die in vijf opzichten voordelig is niet verricht, zul je naast het mislopen van deze voordelen ook nog eens in vijf opzichten verlies lijden.

Eerste verlies: Je zult je bezit en je kinderen, die je zeer lief hebt, je ziel en je lusten, die je verheerlijkt, je jeugd en je leven, waar je dol op bent, verspillen en verliezen. Ze zullen uit je handen glippen maar alle zonden en al het leed bij je achterlaten en je daarmee opzadelen.

Tweede verlies: Je zult de straf ondervinden die je verdient vanwege je ontrouw. Je hebt immers de meest waardevolle instrumenten gebruikt voor de meest waardeloze dingen.

Derde verlies: Je hebt de Goddelijke wijsheid belasterd en beledigd door het niveau van de meest waardevolle,

menselijke werktuigen te verlagen tot een veel lager niveau dan die van een dier.

Vierde verlies: Door ondanks je zwakte en armoede de zeer grote last van deze wereld op je schouders te nemen, zul je voortdurend weeklagen om de klappen van de vergankelijkheid en om het uiteengaan van al je geliefden.

Vijfde verlies: De mooie geschenken van God de Barmhartige zoals het verstand, het hart, het oog en de tong, die gegeven zijn om het fundament te leggen voor het eeuwige leven en om de benodigdheden van de eeuwige gelukszaligheid te verwerven, zullen een lelijke vorm aannemen, klaar om de poorten van de hel voor je te openen.

Wat de verkoop betreft. Is het dan zo zwaar dat velen ervan afzien? Zeer zeker niet! De verkoop is helemaal niet zo zwaar, want de grenzen van het geoorloofde zijn ruim bemeten. Het geoorloofde komt het genot van de mens tegemoet. Zondigen is helemaal niet nodig. De Goddelijke geboden zijn licht en weinig in aantal. Een dienaar en een soldaat worden van God, geeft een dusdanige, welbehaaglijke eer dat het niet te verwoorden is. En wat onze taak betreft: men moet simpelweg handelen en aanvangen namens God, net zoals een soldaat die handelt in naam van de koning. Men moet geven en nemen namens Hem en handelen binnen de grenzen van Zijn toestemming en Zijn wetten. Wanneer men een fout begaat moet men smeken om vergeving. Zo zal men tot rust komen.

Men zou moeten smeken: *"O Heer! Vergeef ons onze fouten. Accepteer ons als Uw dienaar. Begunstig ons door ons veilig te stellen voor hetgeen je ons hebt toevertrouwd tot de tijd dat je het zal ontnemen.*

ZEVENDE WOORD

Als je wilt begrijpen wat voor twee waardevolle sleutels de getuigenissen: *"ik geloof in God" en "ik geloof in het hiernamaals"* zijn, die het ingewikkelde mysterie van de schepping ontsluieren en voor de ziel van de mens de deur van het geluk openen.

Als je wilt begrijpen wat voor twee gunstige, heilzame geneesmiddelen het zijn, wanneer men met geduld zijn zaken toevertrouwd aan en zijn toevlucht zoekt bij zijn Schepper en wanneer men met dankbetuiging aan zijn Onderhouder vraagt en zijn Onderhouder smeekt.

En als je wilt begrijpen wat een waardevolle, schitterende toegang het is tot de eeuwigheid en wat voor voorbereiding het is op het hiernamaals en een licht in het graf wanneer men luistert naar de Qoer'an en zijn geboden naleeft, het gebed verricht en de grote zonden nalaat, luister dan naar de volgende parabel:

Op een dag, in een veldslag en tijdens een beproeving, kwam een soldaat tijdens de voortdurende omslag tussen winst en verlies in een zeer moeilijke situatie terecht. Hij was rechts en links verwond met twee verschrikkelijke, diepe verwondingen en achter hem stond een grote leeuw. Het leek alsof de leeuw wachtte om hem aan te vallen. Voor zijn ogen was een galg opgezet, waaraan al zijn geliefden werden opgehangen en vernietigd. Ook hij zou aan de beurt komen. De soldaat had, ondanks zijn ondragelijke toestand, nog een lange weg te gaan, omdat hij werd overgeplaatst. Juist toen de hopeloze soldaat in deze verschrikkelijke toestand de wanhoop nabij was, verscheen er aan zijn rechterzijde een verlichte, heilige persoon als een reddende engel. Hij sprak tot de soldaat; "Wees niet wanhopig. Ik zal je twee spreuken leren. Als je deze goed gebruikt, zal de leeuw veranderen in een paard dat je zal dienen. Tevens zal

de galg voor je veranderen in een mooie schommel waarop je kunt rusten en ontspannen. Daarnaast zal ik je twee medicijnen geven. Als je deze medicijnen goed gebruikt, zullen de twee etterige wonden op je lichaam veranderen in twee mooie, geurige bloemen die men "rozen Mohammeds (vzmh)" noemt. Tevens zal ik je een ticket geven waarmee je een afstand van één jaar in één dag kunt afleggen. Als je het niet gelooft, hier… probeer het uit, opdat je zult ervaren dat het waar is." Hij volgde het advies van de aan hem verschenen verlichte, heilige persoon en zag dat de beloftes van deze persoon werkelijk waar waren. Voorwaar, zelfs ik (deze zwakke Said) bevestig dit nu ik deze aanbevelingen deels beproefd heb en daardoor ervaren heb dat zijn beloftes waar zijn.

Hierna zag hij ineens aan zijn linkerzijde een bedrieglijke, duivelse, dronken man op zich af komen met vele versieringen, aantrekkelijke beelden, fantasieën en bedwelmende stoffen. Hij bleef voor hem staan en zei: "Zeg vriend! Kom, laten we drinken en genieten. Laten we kijken naar mooie vrouwen, luisteren naar leuke muziek en eten van lekkere spijzen." En vervolgens vroeg hij: "Zeg! Wat ben je met je lippen aan het prevelen?" De soldaat antwoordde: "Een spreuk.". De duivelse man vervolgde: "Laat deze onbegrijpelijke spreuk. Laten we het plezier dat we nu hebben niet verstoren. Zeg! Wat heb je eigenlijk in je handen?" "Een medicijn", antwoordde de soldaat. "Gooi weg! Je ziet er gezond uit. Je mankeert toch niets? Het is tijd voor gejuich. Zeg! Wat is dat stuk papier in je handen met daarop vijf merken?" Dat is een ticket, een reservering", antwoordde de soldaat weer. "Scheur dat door! Wie gaat er nu reizen in dit mooie lenteweer?" Met al zijn listen probeerde hij de soldaat over te halen, waardoor de steeds wanhopiger wordende soldaat zich zelfs een beetje liet verleiden. Het is waar dat de mens zich laat misleiden. Ook ik werd misleid door zo'n bedrieger.

Ineens hoorde hij een donderstem: "Wees op je hoede! Laat je niet bedriegen! Verzoek de bedrieger om met een oplossing te komen om de leeuw achter je te doden, de galg voor je weg te nemen, de wonden aan de rechter- en linkerzijde van je lichaam te verwijderen en je te weerhouden van de reis die je moet afleggen. Laat het hem aan je zien. En indien het hem inderdaad lukt om met een oplossing te komen, dan pas mag hij je voorstellen om plezier te maken. Anders dient hij te zwijgen!"

O mijn ziel die in zijn jeugd veel heeft gelachen en daar nu om huilt. Weet dat jij die wanhopige soldaat bent. Ieder mens is zo'n soldaat. En de leeuw in het verhaal is in werkelijkheid het voorbestemde moment van je overlijden. De galg staat symbool voor de dood, de ondergang en het uiteengaan. Met het verstrijken van de dag en de nacht neemt iedere vriend afscheid en verdwijnt. Een van de twee wonden aan het lichaam van de soldaat vertegenwoordigt de onbehaaglijke, grenzeloze machteloosheid van de mensheid; de andere symboliseert de pijnlijke, eindeloze behoeften van de mens. De verdrijving en de reis vertegenwoordigen de lange reis van beproeving die bij de geesteswereld begint, verder gaat langs de geboorte, de jeugd, de ouderdom, de wereld, het graf, de tussenwereld, de herrijzenis en de "sirat-brug"[4]. De twee sleutels zijn het geloof in God en het geloof in het hiernamaals.

Voorwaar, met deze heilige spreuk neemt de dood de vorm aan van een onderworpen paard, een "burak"[5] die de gelovige mens van de wereldse kerker naar de tuinen van het paradijs brengt tot in de nabijheid van de barmhartige God. Het is om deze reden dat wijze mensen die de waarheid achter de dood hebben gezien, van de dood hebben

---

[4] Een brug die boven de hel is aangelegd waar iedereen over moet steken om het paradijs te betreden.

[5] Een rijdier in het paradijs.

gehouden. Nog voordat de dood tot hen kwam, hebben ze ernaar verlangd. Het voorbijgaan van de tijd dat de betekenis heeft van het vergaan, het uiteengaan, de dood, het overlijden en de galg, neemt met de sleutel van het geloof een dergelijke vorm aan dat het een middel wordt om de alsmaar vernieuwde, kleurrijke en verschillende "wonderbaarlijke versieringen" en "wonderen van de kracht" van "de kunstenaar in zijn verhevenheid" en de manifestaties van zijn barmhartigheid met voldoening te aanschouwen en te bezichtigen. De verandering en de vernieuwing van de spiegels die de kleuren van het zonlicht laten zien en de verandering van het beeld op de doek zorgen juist voor een nog fijner en mooier schouwspel.

En een van die twee geneesmiddelen staat voor het hebben van geduld en vertrouwen in God, het kunnen rekenen op de kracht van zijn Schepper en het vertrouwen in zijn wijsheid. Is dit zo? Voorwaar, wat voor zorg kan iemand hebben die met de toestand van zijn onvermogen berust in de Koning van de wereld die de macht heeft om te commanderen: "Wees! En het is." Want ondanks zelfs de grootste tegenspoed die hem treft, zal hij met een gerust hart vertrouwen op zijn genadige Heer en zeggen: "Voorwaar, wij behoren aan God toe en tot Hem zullen wij terugkeren." Waarlijk, een persoon die zijn Heer kent, zal genieten van zijn machteloosheid en zijn godvrezendheid. Werkelijk, in vrees is genot aanwezig. Als een kind van één jaar oud verstand zou hebben en je het zou vragen wanneer het in de fijnste, meest zalige toestand verkeert, dan zou het antwoorden: "Wanneer ik mijn machteloosheid en mijn zwakte begrijp en door de vrees voor mijn moeders zachtaardige tik, weer mijn toevlucht zoek tot haar liefdevolle schoot". En dit terwijl de liefde van alle moeders maar een glinster is van de manifestatie van Gods barmhartigheid. Vandaar dat vrome mensen in machteloosheid en godvrezendheid een zodanige zaligheid hebben ondervonden dat ze geheel afstand hebben genomen van hun eigen kracht en vermo-

gen. Ze hebben met hun machteloosheid hun toevlucht gezocht tot God. Ze hebben hun machteloosheid en hun vrees voor zichzelf tot een bemiddelaar gemaakt.

Het andere geneesmiddel is het met dankbaarheid en tevredenheid vragen en smeken aan zijn barmhartige Onderhouder en het vertrouwen in zijn genade. Is dat zo? Ongetwijfeld! Hoe kunnen de armoede en de behoeften van iemand nu pijnlijk en lastig zijn wanneer hij te gast is bij een zeer vrijgevige Schenker, die van de hele aardoppervlakte een dienblad heeft gemaakt, gevuld met spijzen en die van de lente een boeket heeft gemaakt en deze over de tafel heeft gespreid. De armoede en behoeften van zo'n persoon zullen eerder voor hem de vorm aannemen van lust. Net zoals hij probeert om zijn eetlust op te wekken, zal hij proberen zijn armoede te doen stijgen. Daarom waren volmaakte mensen trots op hun armoede. Begrijp het niet verkeerd! Dit betekent dat men bewust wordt van zijn armoede ten opzichte van God en dat men tot Hem smeekt. Het betekent niet dat men zijn armoede aan de mensen toont en de eigenschappen aanneemt van een bedelaar.

Het ticket en het biljet staan symbool voor het nalaten van de grote zonden en het nakomen van de religieuze verplichtingen met als belangrijkste taak het verrichten van het gebed. Is dit zo? Jazeker! Proviand, licht en vervoer voor de reis naar de eeuwigheid kunnen volgens de geestelijke deskundigen en degenen die het mysterie van het onzichtbare hebben ontsluierd en ervaren alleen maar verdiend worden door de geboden en verboden van de Qoer’an op te volgen.

Daarom, o mijn luie ziel! Als je verstand hebt en als dit verstand nog niet bedorven is, zul je begrijpen hoe gemakkelijk, licht en weinig het gevraagd is om vijf maal per dag het gebed te verrichten, de zeven grote zonden na te laten en hoe belangrijk en aanzienlijk de resultaten, de vruchten en de voordelen hiervan zijn. Tevens zul je tegen de duivel

en de man die jou tot zonde en verspilling aansporen, zeggen: "Als er een mogelijkheid bestaat om de dood te verslaan, de vergankelijkheid uit de wereld te verdrijven, de machteloosheid en de behoeften van de mensheid op te heffen en de deur van het graf te sluiten, vertel het ons dan en we zullen luisteren. Zwijg anders! In het heelal, de grote gebedsruimte, heeft de Qoer'an het voor het zeggen! Laten we naar Hem luisteren. Laten we verlicht worden door Zijn licht en handelen naar Zijn leiding en Hem altijd voordragen als een gebed. Hij is het woord. Hem noemt men pas het echte woord, Hij is het die de waarheid is, die van de ware komt, de waarheid spreekt, deze laat zien en de verlichte wijsheid verkondigt."

O Allah verlicht ons hart met het licht van de Qu'ran en het geloof.

ACHTSTE WOORD

"In naam van Allah,
de Barmhartige, de Genadevolle"

" Allah, Er is geen God dan Hij, de Levende, de Zelfstandige…" [Qoer'an 2:255]

"Voorwaar, de (enige) Godsdienst bij Allah is de Islam…" [Qoer'an 3:19]

Als je deze wereld, de ziel van de mens in deze wereld en de essentie en de waarde van het geloof met betrekking tot de mens wilt begrijpen. Als je wilt begrijpen waarom de wereld zonder een waar geloof een kerker zou zijn en waarom de ongelovige mens het ongelukkigste schepsel is dat er bestaat. En als je wilt inzien waarom de woorden "***O Allah***" en "***Er is geen God dan Allah***" woorden zijn die het mysterie van het bestaan ontsluieren en de ziel van de mens uit de duisternis redden, luister dan naar de volgende parabel.

Op een dag begonnen twee broers samen aan een lange reis. Ze volgden hun weg totdat ze bij een splitsing kwamen. Daar zagen ze een oprechte man. Ze vroegen hem: "Welke van deze twee wegen is een goede weg?" Hierop antwoordde hij: "Op de rechter weg is men verplicht zich te houden aan orde en wetten. Dit geeft een last, maar daarnaast geeft het ook veiligheid en gelukzaligheid. Op de linkerweg, daarentegen, geniet men vrijheid en onafhankelijkheid. Maar in die vrijheid en onafhankelijkheid schuilen gevaar en ellende. Het is aan jullie om te kiezen."

Nadat ze naar de woorden van de man hadden geluisterd, volgde de goedaardige broeder de rechter weg en zei: "Ik heb mijn zaken toevertrouwd aan Allah." Hij accepteerde de orde en het gezag. De andere broeder, die losbandig en dwaas was, volgde, alleen omwille van de vrijheid, de linker weg. In onze gedachten volgen we deze laatste man, die ogenschijnlijk in een verlichte, maar in werkelijkheid in een moeilijke toestand verkeert.

Deze man ging over bergen en door dalen totdat hij terechtkwam in een verlaten woestijn. Daar werd hij plotseling opgeschrikt door een angstaanjagend gebrul. Hij keek om en zag dat een angstaanjagende leeuw vanuit de struiken op hem af kwam. Hij rende weg totdat hij bij een droge put kwam die zestig meter diep was. Van schrik sprong hij erin. Halverwege zijn val troffen zijn handen een boom. Hij klampte zich hieraan vast. Deze boom, die langs de muur van de put groeide, had twee wortels. Twee ratten, een witte en een zwarte, knaagden aan die wortels. Hij keek omhoog en zag dat de leeuw bovenaan de put als een bewaker aan het wachten was. Hij keek naar beneden en zag in de put een verschrikkelijke draak. De draak kwam met zijn kop zo hoog, dat hij bijna zijn voeten reikte die dertig meter hoog hingen. Zijn bek was zo groot als de breedte van de put. Hij keek naar de muur van de put en zag dat het er wemelde van giftig ongedierte. Hij keek naar de top van de boom en zag dat het een vijgenboom was. Maar wonderbaarlijk genoeg hingen aan haar takken vruchten van vele verschillende gewassen; van walnoten tot aan granaatappels. De man begreep door zijn dwaasheid en naïviteit niet dat dit geen gewone situatie was en dat deze situatie waarin hij nu verkeerde geen toeval kon zijn. Hij begreep niet dat er in deze vreemde omstandigheden een vreemd mysterie aanwezig moest zijn. Het drong niet tot hem door dat hier een grote uitvoerder achter zat. Ondanks dat zijn hart, zijn geest en zijn verstand door deze bittere toestand van binnen huilden

en schreiden om hulp, begon hij, zijn oren gesloten voor het gehuil van zijn geest en hart en zich in een tuin wanend alsof er niets aan de hand was, de vruchten van de boom te eten. Maar een deel van die vruchten was giftig en schadelijk. In een Heilige overlevering[6] zegt Allah: "Ik zal mijn dienaar behandelen zoals hij denkt over mij."

Door zijn slechte gedachten en zijn stommiteit hield de ongelukkige man uit het verhaal datgene wat hij zag voor realiteit. Hij vatte het op als heel normaal. En zo werd hij ook behandeld en zo zou ook hij in de toekomst behandeld worden. Hij zal noch sterven, zodat hij verlossing vindt, noch zal hij leven. Hij wordt op deze manier gekweld. We zullen deze ongelukkige dan ook met zijn kwellingen achterlaten en terugkeren naar de andere broeder om te kijken in wat voor toestand hij verkeert.

Deze gezegende, verstandige persoon volgde de rechter weg. Maar hij kende geen zorgen zoals zijn broeder. Door zijn goede karakter dacht hij aan mooie dingen en had hij positieve gedachten. Hij kon het goed vinden met alles. Bovendien had hij het niet zo moeilijk als zijn broeder, want hij kende de orde en wetten en leefde hiernaar. In vrede en veiligheid vervolgde hij onbelemmerd zijn weg. Hij kwam langs een tuin. In deze tuin bloeiden bloemen en vruchten. Maar omdat de tuin niet werd onderhouden, hingen er ook rotte vruchten. Ook zijn broeder was in een vergelijkbare tuin geweest, maar omdat hij zich bezig hield met onreine dingen werd hij misselijk en verliet hij de tuin zonder uit te rusten. Deze broeder daarentegen handelde volgens de regel "Kijk naar het goede van alles" en hij liet zijn aandacht daarom niet afleiden door slechte zaken. Hij profiteerde van de goede dingen, rustte uit en verliet de tuin. Hij vervolgde zijn weg en net als zijn broeder kwam ook hij terecht in een

---

[6] Een heilige ingeving die de profeet verwoordt precies zoals het hem is ingegeven.

grote woestijn. En ook hij schrok van het plotselinge gebrul van een leeuw, maar hij schrok niet zo erg als zijn broeder. Want door zijn optimisme en goede karakter dacht hij: "Deze woestijn heeft een heerser en het is mogelijk dat deze leeuw naar het bevel handelt van die heerser." Deze opvatting stelde hem gerust. Toch rende hij weg en zo kwam hij bij een droge put van zestig meter diep en sprong erin. Net als zijn broeder grepen zijn handen halverwege de put een boom vast. Hij bleef in de lucht hangen. Hij keek en zag dat twee dieren aan de twee wortels van die boom knaagden. Hij keek omhoog en zag een leeuw. Hij keek omlaag en zag een draak. Ook hij was net als zijn broeder in een vreemde situatie beland. Ook hij schrok, maar duizend maal minder erg dan zijn broeder. Want zijn goede karakter gaf hem goede gedachten. En die goede gedachten lieten hem de goede kant van alles zien. Hierdoor dacht hij het volgende: "Deze vreemde gebeurtenissen staan in verband met elkaar. Het lijkt alsof ze handelen volgens één bevel. Dus achter deze gebeurtenissen zit een diepere betekenis. Het moet zo zijn dat ze handelen in opdracht van een verborgen Heerser. Dus ik ben niet alleen. Die verborgen heerser kijkt naar me. Hij stelt me op de proef. Hij nodigt me uit voor een bepaald doel, door me daartoe aan te sporen." Deze fijne angst en mooie gedachten wekten zijn nieuwsgierigheid: "Wie is diegene die mij op de proef stelt en zich aan mij bekend wil maken en mij op deze vreemde wijze aanspoort tot een doel?" Deze belangstelling vertaalde zich in liefde voor de eigenaar van dit mysterie. En door deze liefde ontstond het verlangen om dit mysterie te ontsluieren. En uit dit verlangen ontstond de wil om een goede houding aan te nemen, die de eigenaar van dit mysterie tevreden zou stellen. Vervolgens keek hij naar de top van de boom en zag dat het een vijgenboom was. Maar aan zijn takken hingen duizenden verschillende vruchten. Op dat moment verdween zijn angst volledig, want hij begreep heel goed dat deze vijgenboom een aanduiding, een index, een manifestatie was. Het moet zo zijn dat die verborgen Heer-

ser de voorbeelden van de vruchten in zijn tuin op een mysterieuze en wonderlijke manier aan die boom heeft gehangen en deze heeft versierd als teken voor de spijs die Hij heeft klaargezet voor zijn gasten. Het is anders niet mogelijk dat één enkele boom de vruchten voortbrengt van duizenden verschillende gewassen. Vervolgens begon hij te smeken, waarna hem de sleutel van het mysterie werd ingegeven. Hij smeekte: "O Heerser van deze wereld. Mijn geluk ligt in Uw handen. Ik zoek mijn toevlucht bij U. Ik ben Uw dienaar en ik wil U tevreden stellen. Ik zoek U." Na deze smeekbede spleet de wand van de put open en er opende zich een deur tot een prachtige, wonderschone tuin. Wonderbaarlijk genoeg was het de mond van de draak die veranderde in de deur. De leeuw en de draak namen de vorm aan van twee dienaren; ze nodigden hem uit om binnen te treden. De leeuw veranderde zelfs in een paard die hem ten dienst stond.

O mijn luie ziel en O vriend die meeluistert!

Kom laten we de toestand van deze broeders met elkaar vergelijken opdat we kunnen zien en begrijpen hoe het goede het goede teweeg brengt en het slechte het slechte.

De ongelukkige reiziger die de linkerweg koos, beeft van angst, omdat hij ieder moment in de mond van de draak kan vallen, terwijl de gelukkige broeder wordt uitgenodigd tot een fleurige tuin vol met vruchten. Het hart van de ongelukkige man wordt verscheurd door pijnlijke verschrikkingen en grote vrees. Maar de gelukkige broeder aanschouwt en bezichtigt met een fijne angst de vreemde dingen waar hij een wijze les uit trekt en waar hij een geliefde kennis door opdoet.

De ongelukkige broeder ondervindt door angst, hopeloosheid en eenzaamheid een hoop ellende, terwijl de ge-

lukkige man in vertrouwdheid, hoop en enthousiasme aan het genieten is.

De ongelukkige broeder ziet zichzelf als een gevangene ten prooi voor de wilde beesten. Terwijl de gelukkige man een verheven gast is, die zich vermaakt in gezelschap van buitengewone dienaren van zijn royale gastheer.

De ongelukkige vervroegt zijn straf door de vruchten te eten die aangenaam smaken maar in werkelijkheid giftig zijn.

Het is waar dat de vruchten proefstukken zijn. Het is toegestaan om ervan te eten met als doel dat de vruchten de belangstelling opwekken voor hun originelen. Echter, het is niet toegestaan ze lukraak te eten als beesten. De gelukkige broeder proeft en begrijpt de betekenis van de vruchten. Hij stelt het eten uit en verheugt zich door te wachten op wat komen zal. De ongelukkige broeder, daarentegen, heeft zichzelf onrecht aangedaan. Een schone waarheid, een heldere toestand zo klaar als de dag, heeft hij door zijn kortzichtigheid voor zichzelf veranderd in een duistere waanvoorstelling, een helse situatie. Hij verdient noch medelijden, noch heeft hij het recht om iemand te beklagen.

Bijvoorbeeld. Als een persoon in de zomer in een mooie tuin, tussen zijn beste vrienden, geen genoegen neemt met het genot van een feestelijke maal, maar bedwelmde middelen gebruikt waardoor hij zichzelf midden in de winter, naakt, tussen wilde beesten waant en vervolgens begint te schreeuwen en te janken, zal men begrijpen dat deze persoon het niet verdient om genade te ontvangen. Hij heeft zichzelf onrecht aangedaan. Hij heeft zijn vrienden beledigd door ze te zien als wilde beesten. De toestand van deze persoon is gelijk aan de toestand van de ongelukkige broeder. Maar de gelukkige man ziet de waarheid die inderdaad mooi is. Door de schoonheid van de waarheid te bevatten, krijgt hij respect voor de volmaaktheid van de eige-

naar van deze waarheid waardoor hij Zijn barmhartigheid verdient. Dit brengt het voorschrift van het volgende Qoer'anvers in het licht: *"weet dat het slechte van jezelf komt en het goede van Allah."* Als je nog meer verschillen zoals deze met elkaar vergelijkt, zul je begrijpen dat de innerlijke drijfveer van de ongelukkige voor hem een spirituele hel heeft geopenbaard en dat de goede intentie, het optimisme, het goede karakter en de juiste gedachten van de andere broeder ervoor hebben gezorgd dat hij een grote gunst, geluk, een zuivere persoonlijkheid en verlichting heeft ontvangen.

O mijn ziel en iedereen die samen met mij naar dit verhaal luistert!

Als je niet de ongelukkige maar de gelukkige broeder wilt worden, luister naar de Qoer'an, gehoorzaam zijn geboden, klamp je eraan vast en handel volgens zijn wetten.

Als je de waarheden in deze parabel hebt begrepen dan kun je de waarheden van de godsdienst, de wereld, de mens en het geloof hiermee vergelijken. De belangrijkste hiervan zal ik uitleggen. Probeer de fijnere betekenissen er zelf uit te halen.

Weet! De ene broeder is de geest van een gelovige en het hart van een vrome en de andere broeder is de geest van een ongelovige, het hart van een zondaar. De rechter weg is de weg van de Qoer'an en het geloof. De linkerweg is de weg van verzet en verloochening. De tuin op die weg is het voorbijgaande sociale leven binnen de gemeenschap en de beschaving van de mensen. Daar zijn goede en kwade, juiste en verkeerde, schone en vieze dingen tegelijkertijd aanwezig. Hij die verstandig is, handelt volgens de regel: "Neem afstand van hetgeen je krenkt en kom nader tot hetgeen je gelukkig maakt" en vervolgt zijn weg met een gerust hart. De woestijn staat voor deze wereld. De leeuw is

de dood, het noodlot. De put is het lichaam van de mens en zijn levenstijd. Zestig meter diepte verwijst naar de gemiddelde leeftijd van zestig jaar. De boom is de levensduur van de mens en staat voor zijn levensbehoefte. De twee dieren, een witte en een zwarte rat, zijn de dag en de nacht. De draak symboliseert de weg naar de tussenwereld en de overgang naar het hiernamaals en de bek van de draak het graf. Deze bek is voor een gelovige een deur die opengaat van een kerker naar een tuin. Het giftige ongedierte staat voor de wereldse beproevingen die we allemaal ondergaan. Maar voor een gelovige zijn het waarschuwingen van zijn Heer en gunsten van God de Barmhartige, zodat hij niet onachtzaam raakt. De vruchten aan de boom zijn de Goddelijke geschenken in deze wereld. De absoluut royale Heer heeft ze gegeven als een aanwijzing voor zijn geschenken in het hiernamaals en als een herinnering daaraan. Daarnaast dient het als een aanduiding die de belangstellenden uitnodigt tot de vruchten van het paradijs. Naast het feit dat het maar één boom is, brengt het vele verschillende vruchten voort wat kenmerkend is voor de goddelijke kracht. Het verwijst naar de zegels van de goddelijke vorming en de paraafstempels van de goddelijke heerschappij. Want werken zoals ***"het maken van alles uit één ding"*** dat wil zeggen het maken van alle planten en vruchten uit aarde en het maken van alle dieren uit water en het vormen van alle dierlijke organen uit eenvoudig voedsel, en ***"Het maken van één ding uit alles"*** dat wil zeggen het maken van één specifiek orgaan en het weven van één uitgestrekte huid voor een levend wezen uit de verschillende voedingen die ze opnemen, is een speciaal teken, een unieke stempel en een niet te evenaren zegel die behoort tot God, de eeuwige koning in zijn Eenheid en Soevereiniteit. Voorwaar, het maken van alles uit één ding, en het maken van één ding uit alles is een teken, een mirakel behorende tot de almachtige Schepper van alles.

En dat mysterie is het mysterie van de wijsheid achter de schepping die door het geloof wordt ontsluierd.

En de sleutel is: ***"O Allah – Er is geen God dan Allah – Allah! Er is geen God dan Hij, de Levende, de Zelfbestaande."***

En het veranderen van de bek van de draak in een deur tot een tuin verwijst naar het volgende: Terwijl het graf voor de mensen die in dwaling zijn zo kwellend is als een gruwelijke kerker in vergetelheid en een deur die zich opent tot een graf die net zo krap is als de buik van een draak, is het voor de volgelingen van de Qoer'an en het geloof een deur die toegang verschaft van deze wereldse kerker tot de tuinen van eeuwigheid, van de plaats van beproeving tot de tuinen van het paradijs, van de lasten van de wereld tot de genade van de barmhartige God.

En het veranderen van die leeuw in een aardige dienaar, een paard die tot zijn dienst staat, verwijst naar het volgende: De dood is voor de mensen die in dwaling verkeren een pijnlijke en permanente scheiding van al hun geliefden. Het is een verbanning uit deze wereld, hun valse paradijs. Het is een betreding van het duistere graf, een kerker in gruwelijkheid en eenzaamheid. Terwijl de dood voor de mensen die op het rechte pad zijn en de Qoer'an volgen een middel is om zich te herenigen met hun vrienden en geliefden die naar de andere wereld heen zijn gegaan. Het is een middel om hun werkelijke vaderland en hun eeuwige plaats van gelukszaligheid te betreden. Het is een uitnodiging van deze wereldse kerker tot de tuinen van het paradijs. Het is een wacht voor de beloning die men zal ontvangen in ruil voor de goede diensten in het leven, puur uit gunst van God de barmhartige, de genadevolle. Het is een beëindiging van de last van hun levenstaak. Het is een einde van de scholing en oefeningen in dienaarschap en beproeving.

In het kort: wie het vergankelijke leven ziet als zijn eigenlijke doel, ook al bevindt hij zich in een schijnbaar paradijs, leeft spiritueel gezien in een hel. En wie serieus gericht is op het eeuwige leven, kan het geluk in beide werelden ondervinden. Hoe slecht of lastig zijn wereld ook zal zijn, omdat hij zijn wereld ziet als een wachtplaats voor het paradijs, zal hij er begrip voor tonen, ermee kunnen leven, geduld hebben en dankbaar zijn.

NEGENDE WOORD

"In de naam van Allah,
de Erbarmer, de meest Barmhartige"

"Prijst daarom de Glorie van Allah wanneer jullie (ergens) in de namiddag zijn en wanneer jullie (ergens) in de ochtend zijn. En aan Hem is alle lof in de hemelen en op de aarde, en in de avond en wanneer jullie (ergens) in de voormiddag zijn." [Qoer'an 30:17-18]

Broeder, je vraagt me naar de wijsheid achter de indeling van het gebed over de vijf vastgestelde tijden. We zullen van de vele wijsheden die er zijn één wijsheid aanduiden.

Naast het feit dat iedere gebedstijd het begin van een belangrijke verandering is, is het tevens een spiegel voor de enorme Goddelijke werken. Het weerspiegelt alle goddelijke giften in die werken. Daarom is ons opgedragen om het gebed op de voorgeschreven tijden te verrichten. Het gebed houdt in dat men op die tijden de Almachtige God meer verheerlijkt en vrijspreekt van gebreken en dat men meer dankbetuigingen en lof toont ten aanzien van al de gunsten die men krijgt tussen de gebedstijden in. Wil je deze fijne en diepgaande betekenis begrijpen, luister dan samen met mijn ziel naar de volgende vijf punten.

EERSTE PUNT: Het gebed betekent: God vrijspreken van alle gebreken, het uitdrukken van Zijn grootheid en het tonen van dankbetuiging.

Dat wil zeggen: God vereren door tegenover Zijn grootheid, met woorden en handelingen, ***"Soebhanallah"***[7] te zeggen.

God verheerlijken door tegenover Zijn perfectie met woorden en daden ***"Allahoe akbar"***[8] te zeggen.

God bedanken door tegenover Zijn schoonheid met hart, tong en lichaam ***"Elhamdoelillah"***[9] te zeggen.

God vrijspreken van gebreken, het uitdrukken van zijn grootheid en het uiten van lof is dus als het ware de basis van het gebed. Vandaar dat deze drie dingen overal in het gebed terugkomen, zowel in de bewegingen als in de recitaties. En vandaar ook dat deze heilige woorden na het gebed drieëndertig maal worden herhaald om de betekenis van het gebed te versterken en te ondersteunen. Met deze kernachtige, beknopte woorden wordt de betekenis van het gebed versterkt.

TWEEDE PUNT: De betekenis van het gebed is het volgende: de dienaar ziet zijn gebreken, zijn machteloosheid en zijn behoeften en werpt zich neer voor God met bewondering en liefde voor Zijn perfecte heerschappij, Zijn soevereine macht en Zijn goddelijke barmhartigheid. Dat wil zeggen dat de heerschappij van God dienaarschap en gehoorzaamheid eist. Zo ook eisen de heiligheid en de schoonheid van Zijn heerschappij dat de dienaar door ***"Soebhanallah"***[10] te zeggen, verkondigt dat zijn Heer schoon en ver is van alle gebreken, rein en verheven boven de onware gedachten van de dwalende, heilig en zuiver van alle gebreken van het heelal. Daarnaast eisen de heiligheid en de

---

[7] Allah staat ver boven alle gebreken.

[8] Allah is de allergrootste.

[9] Alle lof zij Allah.

[10] Allah staat ver boven alle gebreken.

schoonheid van Zijn heerschappij dat de dienaar, na het zien van zijn eigen tekortkomingen, smeekt om vergeving.

Ook wil de volmaaktheid van de macht van Gods heerschappij dat de dienaar, na het zien van zijn eigen zwakte en de machteloosheid van alle schepselen, met bewondering en verbazing ***"Allahoe akbar"***[11] zegt als uiting van verwondering voor de grootse werken van de Soevereine macht en dat hij in nederigheid buigt en bij Hem zijn toevlucht zoekt en zijn zaken aan Hem toevertrouwt.

Ook willen de eindeloze "schatten van barmhartigheid" van God als Vormer en Onderhouder van alles, dat de dienaar de armoede en behoeften van zichzelf en van alle schepselen kenbaar maakt door ze met verzoekingen en smeekbedes aan God voor te dragen. Ze vragen erom dat de dienaar de giften en de gunsten van zijn Heer met dankbaarheid en lofprijzing, met ***"Elhamdoelillah"***[12], uitdrukt.

De bewegingen en de woorden in het gebed bevatten dus deze betekenissen en zijn om die reden door God vastgesteld.

DERDE PUNT: Zoals de mens een miniatuur van het grote heelal is en het hoofdstuk *Fatiha* een verlichte afspiegeling van de Glorieuze *Qoer'an*, zo ook is het gebed een verlichte index die alle soorten gebedsvormen omvat. En het is een heilige gids die ons iets vertelt over de verschillende gebedsvormen van alle soorten en groepen schepselen.

VIERDE PUNT: Zoals de seconde-, minuut-, uur- en dagwijzers van een klok met elkaar in verbinding staan, met elkaar overeenkomen en elkaar opvolgen, zo ook kan het omslaan van de dag en de nacht gezien worden als de

---

[11] Allah is de allergrootste.

[12] Alle lof zij Allah.

seconden van dit bestaan dat een grote klok is van God. De jaren die verstrijken kunnen gezien worden als de minuten van deze grote klok. Mensenlevens als de uren ervan en de levensloop van de wereld als de dagen. Deze tijdseenheden zijn verbonden met elkaar, zijn een voorbeeld voor elkaar. Ze lijken op elkaar en ze roepen elkaar bij de mens in gedachte op. Als voorbeeld: Met een paar voorbeelden zullen we dit verduidelijken.

De tijd tussen schemertijd en zonsopgang (*fadjr*) lijkt op en doet denken aan het begin van de lente, het moment dat de mens in de baarmoeder terechtkomt, de eerste dag van de schepping in zes dagen. Het doet ons herinneren aan de goddelijke invloed hierop.

De middagtijd (*zuhr*) lijkt op en verwijst naar het hoogtepunt van de zomer, de jeugd en het tijdperk van de schepping van de mensheid in de levensloop van de wereld. Het roept de verschijning van Gods barmhartigheid en Zijn gunsten hierin in gedachte op.

De namiddagtijd (*asr*) lijkt op de herfst, de ouderdom en de gelukszalige eeuw van de laatste profeet (vzmh) van de eindtijd. De goddelijke invloed hierop en de barmhartige gunsten van God worden in gedachte opgeroepen.

De avondtijd (*magrib*) maakt de mensen bewust van de Majesteitelijke manifestatie van God door ze te herinneren aan de ondergang van heel veel schepselen aan het einde van de herfst, aan het overlijden van de mensen en aan de verwoesting van de wereld aan het begin van zijn ondergang. Het vermaant de mensen en wekt ze uit hun slaap.

De nachttijd (*isja*) wekt bij de mens de volgende gedachten op: De wereld der duisternis bedekt met zijn zwarte lijkwade alle werken van de ochtend, en de winter bedekt met zijn witte lijkwade het gezicht van de dode aarde. Zelfs de achtergelaten sporen van de mensen die overlijden zullen vergaan en in vergetelheid raken. En de wereld die een plaats van beproeving is, zal op den duur definitief sluiten.

Op deze wijze worden in deze tijd, de *isja* tijd, de machtige werken van de verheven Majesteit aan iedereen verkondigd.

De middernachttijd herinnert de mens aan de winter, het graf en aan het leven in de tussenwereld en vermaant hiermee hoezeer de geest van de mens behoefte heeft aan de genade van de Barmhartige. Het laat ons weten wat voor een onmisbare verlichting het middernachtgebed (*de tehec-cud*[13]) in de nacht van het graf en in de duisternis van de tussenwereld zal zijn. Door ons bewust te maken van de ontelbare giften van de Ware Schenker in al deze veranderingen, verkondigt de nachttijd ons in welke mate Hij recht heeft op dankbetuiging en lofuitingen.

De tweede ochtend doet ons denken aan de ochtend van de wederopstanding. Werkelijk, zoals het redelijk, nodig en zeker is dat deze nacht zal voorgaan aan de ochtend en deze winter aan de zomer, zo zeker is het ook dat de ochtend van de wederopstanding en de lente van de tussenwereld zal aanbreken.

Dus zoals een ieder van deze vijf tijden het begin van een grote verandering is en grote veranderingen in gedachte brengt, doet het ons eveneens herinneren aan "de wonderen van de Kracht" en "de geschenken van de Barmhartigheid" met betrekking tot ieder jaar, eeuw en tijdperk door middel van de grootse dagelijkse werken van "de soevereine Kracht". Dus het opgedragen gebed, dat de plicht van de schepping, de basis van het dienaarschap en een zekere verplichting aan God is, is op deze tijden het meest gepast en het meest geschikt.

VIJFDE PUNT: De mens is, vanuit zijn aard, zeer zwak, terwijl alles zijn rust verstoort, hem verdriet bezorgt en pijnigt. Tevens is hij heel machteloos, terwijl hij veel tegen-

---

[13] Het gebed dat verricht wordt nadat de nacht half verstreken is.

spoed ondergaat en heel veel vijanden heeft. Bovendien is hij heel arm, terwijl er heel veel dingen zijn waar hij behoefte aan heeft. Ook is hij lui en krachteloos, terwijl de last van het leven zeer zwaar is. Zijn mens-zijn heeft hem in verband gebracht met het hele bestaan, terwijl hij doorgaans wordt gepijnigd door de ondergang en de scheiding van al zijn geliefden en van de dingen waar hij gehecht aan is. Het verstand laat de mens grote idealen en eeuwige vruchten zien, terwijl zijn handen, zijn macht, zijn geduld en zijn leven ontoereikend zijn.

Door dit gegeven is goed te begrijpen hoe noodzakelijk het voor een geest in dergelijke toestand is om in **de vroege ochtend** (*fadjr*) met smeekbedes en gebeden voor God de Almachtige bezitter van grootheid, de Genadevolle bezitter van schoonheid, zijn behoeften te uiten en om succes en hulp te vragen. En het is de mens tevens duidelijk dat de gebeden in de vroege ochtend een belangrijk steunpunt vormen om in de komende dag de dingen te kunnen verdragen die hem zullen overkomen en de werken en taken te kunnen dragen die hem zullen worden opgedragen.

De middagtijd (*zuhr*) is de tijd waarop de dag haar hoogste punt bereikt en omslaat om haar weg tot het einde van de dag te vervolgen. De middagtijd is een moment waarop de afwerking van de dagelijkse werken nabij is, een tijd voor een korte rustpauze vanwege de werkdruk. Een tijd waarop de geest van de mens behoefte heeft om bij te komen van de afleiding en vermoeidheid die veroorzaakt worden door de zware, aardse werken van de vergankelijke wereld. Het moment waarop de schenkingen van God tevoorschijn komen. Ieder mens zal begrijpen hoe mooi, fijn, geschikt en onmisbaar het is om op deze tijd het middaggebed (*zuhr*) te verrichten dat al deze betekenissen omvat. De geest van de mens ontvlucht in dit gebed aan de stress die hij ondervindt, hij ontkomt aan de onachtzaamheid die hem overmant, hij stapt uit de betekenisloze en vergankelijke dingen van de wereld, hij treedt nederig voor de werke-

lijke Schenker, de eeuwige God, de Instandhouder van alles, hij toont dankbaarheid en uit lof ten aanzien van al Zijn gunsten, hij vraagt om hulp en maakt zijn machteloosheid kenbaar tegenover Zijn Geduchtheid en Grootheid door zich voorover te buigen en hij toont zijn bewondering, liefde en deemoed tegenover Zijn "Onvergankelijke Perfectie" en "Schoonheid zonder gelijke" door zichzelf ter aarde te werpen.

De namiddagtijd (*asr*): deze tijd doet ons denken aan het sombere herfstseizoen, de treurige toestand van de ouderdom en aan de leedvolle periode van het einde der wereld. Het is een tijd waarin de dagelijkse werken worden afgerond. Een tijd waarin Gods geschenken die men heeft ontvangen, zoals gezondheid, geluk en vruchtvolle diensten, bij elkaar komen en één groot geheel vormen. En met het ondergaan van de zon in deze namiddagtijd wordt verkondigd dat de mens een ambtenaar en een gast en dat alles in deze wereld voorbijgaand en veranderlijk is.

Aangezien de geest van de mens eeuwigheid wilt en daarvoor geschapen is, liefdadigheid aanbidt en gepijnigd wordt door de scheiding van alles, zal ieder mens begrijpen wat voor verheven taak hij vervult, welke geschikte dienst hij verricht, welke natuurlijke plicht hij vervult ten aanzien van zijn schepping en welzeker wat voor aangenaam geluk hij verwerft wanneer hij zich reinigt en het namiddaggebed verricht dat de volgende betekenissen inhoudt: De geest van de mens doet zijn smeekbede voor het hof van de soevereiniteit van God dat geen begin en geen einde kent, zelfbestaand is en alles in stand houdt; hij zoekt zijn toevlucht tot Zijn eeuwige, grenzeloze genade; hij toont dankbaarheid voor Zijn talloze geschenken en uit lof; hij buigt zich ootmoedig voorover tegenover Gods machtige heerschappij en werpt zich vervolgens nederig ter aarde voor de eeuwigheid van Zijn goddelijkheid; zijn hart getroost en zijn geest tot rust gekomen, neemt hij als dienaar een toegewijde houding aan ten opzichte van Gods grootse aanwezigheid;

De avondtijd (*magrib*)**,** is een tijd die ons doet denken aan de winterperiode waarin de kwetsbare, mooie schepselen van de zomer en de herfst met een treurig afscheid ten onder gaan. Het herinnert de mens aan het moment dat hij door zijn overlijden met een bittere scheiding van al zijn geliefden het graf zal betreden. Het doet ons denken aan het moment waarop de wereld in een heftige doodsstrijd ten onder zal gaan, dat al haar bewoners naar andere werelden zullen trekken en het licht van deze "plaats van beproeving" zal doven. Het is een tijd waarin zij, die hun vergankelijke geliefden verafgoden, sterk zullen worden vermaand.

De mens met een geest, die gezien haar aard een begerende spiegel is van de blijvende schone God, richt dus op zo'n moment voor het avondgebed zijn aangezicht tot de troon van de almachtigheid van God, die geen begin heeft en nooit is vergaan, die geen einde kent en nooit zal vergaan. Hij zegt boven al deze vergankelijke schepselen "Allahoe ekber", neemt afstand van ze, legt zijn ene hand over de ander en wijdt zich toe aan zijn Heer om hem te dienen.

Hij staat voor het hof van God de Oneindige, de Eeuwige en zegt ***"Elhamdoelillah"***[14], waarmee hij lof uit ten aanzien van Zijn onbevlekte volmaaktheid, unieke schoonheid en eindeloze genade. Door te zeggen, *"U alleen aanbidden wij en U alleen vragen wij om hulp" [Qoer'an 1:5]* maakt hij zijn dienaarschap kenbaar en vraagt om hulp ten aanzien van "Zijn heerschappij zonder helpers", "Zijn goddelijkheid zonder deelgenoten" en "Zijn koninkrijk zonder raadgevers". Vervolgens buigt hij zich voorover en toont samen met heel de schepping zijn zwakte en zijn machteloosheid, zijn behoeftigheid en zijn nederigheid ten opzichte van Zijn oneindige grootheid, Zijn onbeperkte kracht, Zijn machtigheid zonder onvermogen en zegt "*subhanerabbiy el-*

---

[14] Alle lof zij Allah.

aziem"[15] waarmee hij zijn machtige Heer vrijspreekt van gebreken.

Hij werpt zich ter aarde tegenover Zijn onvergankelijke, persoonlijke schoonheid, Zijn onveranderlijke, heilige eigenschappen, de blijvende volmaaktheid van Zijn eeuwigheid. En door afstand te doen van alles buiten God, toont hij in een staat van bewondering en deemoed zijn liefde en dienaarschap jegens Hem. In plaats van al het vergankelijke vindt hij een eeuwige Schone, een eeuwige Barmhartige. En door *"subhanerabbiy el-a'la"*[16] te zeggen eerbiedigt hij zijn verheven Heer die vrij is van gebreken en ondergang.

Hierna gaat hij zitten om de *tesjehhoed*[17] te doen. Hij schenkt namens zichzelf de gezegende diensten van alle schepselen en hun individuele gebeden aan de bezitter van eeuwige Schoonheid en Machtigheid, hij begroet de meest edele profeet waarmee hij zijn eed vernieuwt en zijn gehoorzaamheid tegenover hem kenbaar maakt. Door het zien van de wijze ordening van dit wereldse paleis getuigt hij van eenheid van de machtige Kunstenaar om hiermee zijn geloof te verversen en te verlichten. Hij bevestigt het profeetschap van Mohammed (vrede zij met hem) die de verkondiger is van het koninkrijk van Gods heerschappij, de verkondiger van Gods wil en de vertolker van de tekenen van het boek der heelal.

Hoe kan iemand, aangezien het voorgaande de betekenis van het avondgebed is, zich redelijk achten als hij niet begrijpt wat voor een fijne en schone taak het avondgebed is. Het is welzeker een eervolle en aangename dienst, een behaaglijk en mooi dienaarschap, een belangrijke gebeur-

---

[15] Heilig is Mijn Heer, de Almachtige.

[16] Heilig is Mijn Heer, de Verhevene.

[17] Dit woord betekent getuigenis afleggen. Het wordt uitgelegd in dezelfde paragraaf.

tenis, een duurzame conversatie en een voortdurende gelukszaligheid in dit vergankelijke gastverblijf.

De nachttijd (*isja*) is een tijd waarin zelfs de laatste sporen van de dag aan de horizon verdwijnen en de wereld van de nacht het heelal bedekt. Met de vormende daden die gezien kunnen worden als het omslaan van de witte bladzijde naar de zwarte bladzijde door onze Heer, de Almachtige Glorieuze God, "de omzetter van de dag naar de nacht en omgekeerd", worden we in deze nachttijd herinnerd aan de goddelijke werken van de Alwijze, de Volmaakte God, "de onderwerper van de zon en de maan". De Almachtige slaat de sierrijke, groene bladzijde van de zomer om naar de koude, witte bladzijde van de winter. En na verloop van tijd verdwijnen zelfs de achtergelaten werken van diegenen die heen zijn gegaan. Met hun overgang naar een andere wereld wordt onze aandacht gevestigd op de goddelijke werken van "de Schepper van het leven en de dood".

Met de totale verwoesting van deze kleine, nietige, vergankelijke wereld tijdens haar "overlijden in een heftige doodsstrijd" en het ontstaan van de ruime, eeuwige en grootse wereld van het hiernamaals worden we in deze tijd tevens herinnerd aan de machtige overheersing van "de Schepper van de hemelen en de aarde" en aan de manifestaties van Zijn schoonheid.

Het is tevens een toestand waarin wordt bevestigd dat de werkelijke eigenaar en heerser, de oprechte aanbedene en geliefde van de schepping, diegene kan zijn die de nacht en de dag, de winter en de zomer, de wereld en het hiernamaals, net zo makkelijk kan omslaan, schrijven, wissen en veranderen als het omslaan van de bladzijden van een boek. Het is dus een toestand waarin wordt bevestigd dat Hij een absolute Almachtige is die over al deze dingen heerst.

De geest van de mens die zeer machteloos en zwak, ontzettend arm en behoeftig is en een eindeloze duisternis van

de toekomst aan het betreden is en door talloze gebeurtenissen heen en weer wordt geschud, zegt in de nachttijd die deze betekenissen omvat, net zoals Abraham (vmh): *"...Ik hou niet van degenen die ondergaan." [Qoer'an 6:76]* en richt zich vervolgens tot het nachtgebed. Hij zoekt met het gebed zijn toevlucht tot het hof van de Aanbedene die niet is vergaan, de Geliefde die niet zal vergaan. In deze vergankelijke wereld, in dit voorbijgaande leven, in deze duistere wereld en de duistere toekomst smeekt hij tot de Eeuwige, de Onvergankelijke. Hij ziet en vraagt om de gunst van de genade, het licht der rechtgeleiding van de Barmhartige, de Genadevolle die in een kort, onvergankelijk gesprek, in een paar vereeuwigde minuten, licht kan doen schijnen op zijn wereld, zijn toekomst kan verlichten en de wonden kan genezen die ontstaan door de scheiding van al zijn geliefden en door het vergaan van het hele bestaan.

De wereld die hem tijdelijk vergeet en die zich verschuilt, zet hij evenzo uit zijn hart. Voor het hof van Gods Genade stort hij met het wenen van zijn hart zijn smart uit. Niet wetende wat hem te wachten staat, staat hij, voor het inslapen wat op de dood lijkt, rechtop voor het gebed en vervult de laatste plicht van zijn dienst om zo het schrift van zijn dagelijkse handelingen een mooie afsluiting te geven. Dat wil zeggen dat hij het hof betreedt van God, de Onvergankelijke die aanbeden wordt en geliefd is, en dat hij niet toetreedt tot al zijn vergankelijke geliefden. Hij betreedt het hof van God de Royale, de Almachtige in plaats van dat hij toetreedt tot de machteloze schepselen bij wie hij bedelt. Hij betreedt het hof van God de Barmhartige, de Beschermer om verlost te worden van het onheil van de kwaadaardigen dat hij vreest.

Hij begint met het openingsgebed "de Fatiha". In plaats van het loven en het bedanken van gebrekkige, behoeftige schepselen - wat niet hoort en nutteloos is - looft en prijst hij de Heer van de werelden, de Heer die Barmhartig, Royaal, absoluut Volmaakt en absoluut Rijk is.

Hij groeit zodanig dat hij de uitspraak: *"U alleen aanbidden wij…" [Qoer'an 1: 5]* mag doen. Dat wil zeggen dat hij ondanks zijn nietigheid, zijn onbeduidendheid en zijn eenzaamheid, door zijn verbintenis met "de eigenaar van de dag des oordeels" die de Koning der eeuwigheid is, de graad betreedt van een verwende gast en een belangrijke dienstplichtige. Hij zegt: *"U alleen aanbidden wij en U alleen vragen wij om hulp." [Qoer'an 1:5],* waarmee hij alle diensten en verzoekingen in de grote geloofsgemeente en in gemeenschap van het heelal, namens alle schepselen voordraagt aan God.

Door te zeggen: *"Leid ons op het rechte Pad." [Qoer'an 1:6]*, vraagt hij tevens om begeleid te worden naar het rechte pad, de verlichte weg in de duisternis van de toekomst, de weg die naar eeuwige gelukszaligheid leidt.

Hij denkt aan de grootheid van God de Almachtige aan wiens commando de verborgen zonnen en de wakende sterren net zoals de slapende planten en dieren als een soldaat onderworpen zijn. Ze zijn ieder als een lamp en een dienaar in Zijn gastenhuis. Hij zegt vervolgens "Allahoe Ekber" en buigt zich voorover.

Hij denkt tevens aan de grote ter aarde werping van heel de schepping. Dit gebeurt wanneer, net zoals de slapende schepselen van deze nacht, alle soorten wezens van ieder jaar en van iedere eeuw, zelfs de aarde en de wereld allen als een welgeordend leger, als een gehoorzame soldaat met het commando "wees", ontslagen worden van de wereldse diensten waarmee ze belast waren. Dat wil zeggen dat ze, wanneer ze naar de onzichtbare wereld gestuurd worden, "Allahoe ekber" zeggen en dat ze zich in een uiterste orde op het bidkleed der vergankelijkheid ter aarde werpen.

En in de lente worden ze weer deels op dezelfde wijze, maar in ieder geval op een soortgelijke manier, opgewekt door het "bazuingeschal der opwekking en ontwaking" dat voortkomt uit het commando "wees". Ze staan op en wijden

zich wederom toe aan God om hem te dienen. Vol van verwondering en liefde, in een eervolle nederigheid, in een nietigheid die vermengd is met onsterfelijkheid werpt de kleine mens zich op dezelfde wijze, hen navolgend en "Allahoe Ekber" zeggend ter aarde voor het hof van de volmaakte, barmhartige, schone, genadige God. Als het ware stijgt hij spiritueel.

Natuurlijk heb je begrepen wat voor een mooie, fijne, hoge, eervolle en aangename, redelijke en geschikte taak, een dienst, een dienaarschap en een krachtige waarheid het verrichten van het nachtgebed met een dergelijke betekenis, inhoudt.

Omdat elk van deze vijf tijden naar een grote verandering verwijzen, tekenen voor omvangrijke goddelijke werken zijn en kenmerkend zijn voor de gehele goddelijke giften, is de vaststelling van het verplichte gebed op deze tijdstippen dus zeer wijs.

O Allah, laat zegeningen en vrede neerdalen op de persoon die U als leraar naar Uw dienaren heeft gestuurd, opdat hij hen kon leren hoe ze U kunnen leren kennen en U kunnen dienen. Laat zegeningen en vrede neerdalen op hem die de schatten van Uw Namen bekendmaakt, de tekenen van het boek van Uw schepping vertaalt en door zijn dienaarschap een spiegel is voor Uw schone heerschappij. En laat Uw zegeningen en vrede neerdalen op heel zijn familie en op al zijn metgezellen. En wees ons en de gelovige mannen en vrouwen genadig. Amen… O meest Barmhartige onder de barmhartigen…

EENENTWINTIGSTE WOORD
EERSTE DEEL

"In de naam van Allah,
de Erbarmer, de Meest Barmhartige"

"... Voorwaar, de shalât is de gelovigen op vaste tijden voorgeschreven." [Qoer'an 4:103]

Een man die gezien zijn leeftijd, postuur en rang iemand van aanzien was, zei eens tegen mij: "Het gebed is goed. Maar het is veel om dag in dag uit vijf maal te bidden. Omdat er geen eind aan komt krijgt men er genoeg van."

Na een lange tijd nadat de man deze woorden gesproken had heb ik geluisterd naar mijn ziel. Ik hoorde dat mijn ziel dezelfde woorden herhaalde. Ik realiseerde me dat mijn ziel deze zelfde les kreeg van de duivel door de oren des luiheid. Toen begreep ik dat de persoon die die woorden gesproken had deze woorden niet namens zichzelf uitte, maar namens de eigenzinnige ziel die iedereen bezit (*nefs-i emmarre*), de eigenzinnige ziel die het slechte gebiedt. Ik dacht toen bij mezelf: "Aangezien mijn ziel het slechte gebiedt en aangezien iemand een ander niet kan overtuigen indien hij zijn eigen ziel niet eerst heeft kunnen overtuigen, zal ik beginnen bij mijn eigen ziel."

Ik riep: "O ziel, luister naar de komende **"vijf vermaningen"** ten aanzien van de woorden die je, in je onwetendheid, vanuit het kussen des luiheids en in de slaap der onachtzaamheid, uitspreekt.

EERSTE VERMANING: O mijn ongelukkige ziel. Denk je dat je onsterfelijk bent. Verkeer je in de zekerheid dat je tot volgend jaar of tot morgen zult blijven bestaan. Je verkeert

in een waanvoorstelling, omdat je je verbeeldt dat je eeuwig zult leven. Door je gemakszucht stel je jezelf aan alsof je eeuwig in de wereld zult blijven. Zou je maar begrepen hebben dat je leven kort is en dat het nutteloos voorbijgaat. Het één vierentwintigste deel ervan besteden aan een mooie, fijne, gemakkelijke en gezegende dienst die zal resulteren in de gelukszaligheid van een ware eeuwige leven zal ongetwijfeld een reden zijn voor het aanwakkeren van een ware gretigheid en een fijn genot. Laat staan dat men er genoeg van krijgt.

TWEEDE VERMANING: O mijn ziel die gehoor geeft aan de wil van zijn maag! Dag in dag uit eet je brood, drink je water en adem je lucht in. Krijg je daar genoeg van? Nee, aangezien de behoefte terugkeert, geniet je er eerder van dan dat je er genoeg van krijgt. In dat geval zou je echter ook geen genoeg moeten krijgen van het gebed, omdat het immers de behoeften van je vrienden in het huis van mijn lichaam, de voeding van mijn hart, het levenswater van mijn geest en de frisse lucht van mijn heilige zintuig, aantrekt en verschaft.

Het hart is onderhevig aan eindeloos veel verdriet en leed en wordt daardoor op de proef gesteld. Het hunkert naar eindeloos veel genot en heeft oneindig veel wensen. De voeding en de kracht van een dergelijk hart kan inderdaad alleen maar verkregen worden door smekend aan de deur te kloppen van de royale, de barmhartige Allah, die macht heeft over alle dingen. Inderdaad, het levenswater van een geest die in verband staat met de meeste schepselen, die deze vergankelijke wereld met een kreet der scheiding uiterst snel verlaten, kan alleen maar gedronken worden door zich met het gebed te richten tot de bron van barmhartigheid van de eeuwige Aanbedene, de eeuwige Geliefde. Een mysterieus zintuig met een innerlijk bewustzijn, dat gezien zijn aard de eeuwigheid wil en daarvoor geschapen is en dat tevens de spiegel is van een eeuwige, oneindige Wezen;

een verlicht zintuig dat zeer kwetsbaar en gevoelig is waarmee Goddelijke waarheden ontdekt kunnen worden, heeft in de harde, drukkende en vervelende, voorbijgaande, duistere en beklemmende wereldse toestanden ongetwijfeld rust nodig. Het kan alleen maar ademen door het venster van het gebed.

DERDE VERMANING: O mijn ongeduldige ziel! Is het überhaupt verstandig om vandaag de dag te denken aan de verstreken inspanning van het dienen van God, de verstreken last van het gebed en de geleden pijn in de tegenspoed van het verleden. In je ongeduld lijk je op een commandant, die zijn eigen centrum verzwakt door, ondanks dat de kracht van de rechterflank van zijn vijand zich heeft verenigd met de kracht van zijn rechtervleugel en dit voor hem een verse kracht is, een aanzienlijke potentie naar de rechterflank te sturen. Terwijl er aan de linkerflank geen vijand staat en deze nog niet is gearriveerd, stuurt hij daar een grote troep naartoe en geeft een schietbevel. Hierdoor zorgt hij ervoor dat het centrum enorm verzwakt. De vijand bemerkt dit, valt het centrum aan en zorgt voor een enorme nederlaag. O ongeduldige ziel, dit is precies de situatie waarin jij verkeerd. O ongeduldige ziel, realiseer je dat de last van de dagen die verstreken zijn, vandaag zijn omgezet in genade. Het leed is verdwenen en het genot is overgebleven. De inspanningen zijn omgezet in zegeningen. De moeite heeft plaatsgemaakt voor beloning. Laat staan er genoeg van krijgen het moet juist een drijfveer zijn om verder te gaan. Men zou een vers genot moeten voelen en een serieuze inzet moeten tonen. Aangezien de dagen die zullen volgen nog niet aangebroken zijn, is het krankzinnig om vandaag al aan morgen te denken en om genoeg te krijgen van en hoop te verliezen in de taken die men vandaag moet doen. Net zoals het krankzinnig is om nu al te jammeren om de dorst, de honger die men zal ervaren in de dagen die nog niet zijn aangebroken. Aangezien dit de werkelijk-

heid is, doe je er verstandig aan om, als het om je gebed gaat, alleen aan vandaag te denken. En zeg: "het ene uur van mijn dag besteed ik aan een heel fijne, mooie en verheven dienst die niet zwaar is en waar een grote beloning voor staat." Dan zul je zien dat je sombere luiheid plaats zal maken voor een prettige ijver.

Dus, o mijn ongeduldige ziel. Er wordt je opgedragen om op drie manieren je geduld te tonen. Ten eerste door te volharden in gehoorzaamheid. Ten tweede door jezelf te weerhouden van zonden. Ten derde door geduld op te brengen bij tegenspoed. Als je verstandig bent, neem je de werkelijkheid van de gelijkenis in deze derde vermaning als leidraad. Zeg heldhaftig: "O meest geduldige", en neem deze drie manieren om je geduld te tonen in acht. Als je de kracht voor geduld, die je hebt gekregen van God de Gerechtige, niet op een verkeerde manier verkwist, zal het voldoende zijn om goed om te kunnen gaan met de moeite die gepaard gaat met inzet en met iedere vorm van tegenspoed. Houd vol met deze kracht.

VIERDE VERMANING: O mijn suffe ziel! Heeft het dienen van Allah geen resultaat of is de beloning die er tegenover staat te weinig, waardoor je er genoeg van krijgt? Als een persoon jou geld geeft of intimideert, zal hij je tot in de avond laten werken, zonder dat je tegenstribbelt. Werpt het gebed dan geen vruchten af of is de beloning die er tegenover staat te weinig? Het gebed brengt je machteloze en behoeftige hart in dit gastenverblijf (de wereld) toch kracht en vermogen? Het brengt je in je onvermijdelijke intrek, je graf, toch voedsel en verlichting? Op de dag des oordeels, waar je voorzeker berecht zult worden, brengt het je toch akte en vrijspraak? En op de sirat-brug, waar je noodgedwongen overheen zult moeten, brengt het je toch licht en

burak[18]? Daarentegen kan een persoon je zonder tegenstribbelen honderd dagen achtereen aan het werk zetten door je een beloning van honderd muntstukken te beloven. Het is mogelijk dat hij zich niet aan zijn woord houdt, maar toch zul je hem vertrouwen en enthousiast te werk gaan.

Stel je voor dat iemand, voor wie het onmogelijk is dat hij zijn belofte zal breken, je een beloning in de vorm van het paradijs en een gunst in de vorm van eeuwige gelukszaligheid toezegt en jou in ruil daarvoor voor een korte tijd inzet voor een zeer aangename taak. En stel je voor dat jij deze taak niet uitvoert, slordig en met tegenzin werkt alsof het dwangarbeid is en Hem uitmaakt voor een woordbreker. Begrijp je dan niet dat je daardoor een zware straf en een verschrikkelijke foltering zal verdienen. Terwijl je uit angst voor gevangenisstraf in deze wereld zonder gezeur de zwaarste diensten verricht, geeft de angst voor een eeuwige kerker, zoals de hel, je dan geen aanzet tot het verrichten van de meest lichte en fijne dienst?

VIJFDE VERMANING: O mijn ziel die deze wereld verafgoodt. Worden je passiviteit en je tekortkomingen in het gebed veroorzaakt door de veelheid aan aardse bezigheden. Of komt het doordat je er geen tijd voor vrij kunt maken vanwege de nodige voorziening in het dagelijkse levensonderhoud. Denk je dat je alleen maar voor deze wereld bent geschapen waardoor je al je tijd aan aardse zaken besteed? Je weet dat je gezien je eigenschappen boven alle dieren uitstijgt. Maar je weet ook dat je gezien je menselijke vermogen om jezelf te voorzien van de nodige levensbehoefte niet eens op kunt tegen een mus. Begrijp je dan niet dat het niet je werkelijke taak is om je in te spannen als een dier, maar dat het eerder je taak is om als een ware mens te werken voor een wezenlijk en eindeloos leven. Sterker

[18] Een rijdier in het paradijs.

nog, de werken die je wereldse bezigheden noemt, behoren grotendeels niet tot je taken. Het zijn zaken waar je je onnodig mee bemoeit. Je laat het belangrijkste staan en je verspilt je tijd aan onnodige kennis alsof je duizenden jaren zult blijven leven. Je laat je waardevolle tijd voorbijgaan aan dingen als: "de gesteldheid van de ringen om Saturnus of het aantal kippen in Amerika," Denk je echt dat je door middel van de wetenschappen, astronomie en statistiek een voldoening krijgt.

Als je zou beweren dat de dingen die je van het gebed en godsdienstpraktijken weerhouden geen onnodige zaken zijn, maar eerder nodige zaken om in je levensonderhoud te voorzien, dan zou ik je de volgende vergelijking voorleggen: **s**tel dat je zou werken voor een dagloon van honderd cent en dat er iemand bij je zou komen met het voorstel om tien minuten van je arbeid te besteden aan het graven van een gat met in het vooruitzicht gesteld dat je dan een diamant en een edelsteen zult vinden die samen honderd euro waard zijn. Het zou dan toch een krankzinnig besluit zijn om hiervan af te zien, omdat er in dat geval tien cent van je dagloon afgaat en omdat je vreest dat dit ten koste zal gaan van je levensonderhoud? Pas dit voorbeeld toe aan je eigen situatie. Je werkt voor jouw levensonderhoud in je gaard. Indien je het verplichte gebed nalaat, zullen de vruchten van al je inspanningen beperkt worden tot alleen maar betekenisloos, aards en ongezegend levensonderhoud. Maar als je je rusttijd gebruikt voor het gebed dat dient voor de ontspanning van je geest en de rust van je hart, dan zul je naast het verwerven van werelds levensonderhoud twee bronnen vinden die zullen voorzien in je levensbehoefte en in proviand voor je leven in het hiernamaals.

Eerste bron: met de juiste intentie krijg je een aandeel in de verheerlijkingen die worden gedaan door iedere plant en iedere boom – hetzij bloemdragend of vruchtdragend - die je hebt verzorgd in jouw tuin.

Tweede bron: of de vruchten die uit jouw tuin komen nu gegeten worden door een dier, een mens, een klant of een dief, ze zullen door God gerekend worden als aalmoes. Voorwaarde is wel dat jij namens de werkelijke onderhouder en binnen de grenzen van zijn toestemming handelt en dat je jezelf ziet als Zijn ambtenaar die Zijn eigendom geeft aan Zijn dienaren.

Begrijp dan toch hoe groot het verlies is dat iemand zal leiden als hij het gebed niet nakomt, wat voor een rijkdom hij aan zich voorbij laat gaan, hoe hij zichzelf die twee bronnen en die twee vruchten onthoudt die toch een grote arbeidmotivatie geven en zorgen voor een grote mentale kracht bij het werken. Hij zal bankroet raken. Hij zal zelfs in zijn oude dagen genoeg krijgen van het tuinieren en zeggen: "Wat kan mij het schelen. Ik zal deze wereld toch verlaten. Waarom zou ik zoveel moeite doen?" Hij zal zich overgeven aan luiheid. De persoon die gehoor geeft aan zijn plicht zal daarentegen zeggen: "Ik zal me meer richten op het gebed en ik zal daarnaast meer werken verrichten binnen het toegestane gebied. Zodat ik meer licht kan sturen naar mijn graf. Ik zal meer proviand verwerven voor het hiernamaals."

In het kort: O ziel! Weet dat de dag van gisteren voorbij is. En wat de komende dag betreft; je hebt geen zekerheid dat je het zult halen. Besef dat het leven de dag is waarop je je nu in bevindt. Werp dus, net zoals je geld opzij legt voor moeilijke tijden, op z'n minst dat ene uur van je dag in een moskee of op een bidkleed, die als een geldkist is, geopend voor een werkelijke toekomst, waar men in het hiernamaals beroep op kan doen.

En weet dat iedere nieuwe dag voor jou en voor anderen een deur is die een nieuwe wereld opent. Als je het gebed niet verricht zal jouw wereld van die dag heel duister en ellendig voorbijgaan en in de wereld der zinnebeelden in jouw nadeel getuigen. Immers, iedereen heeft iedere dag een persoonlijke wereld buiten de werkelijke wereld. De

gesteldheid van iemands persoonlijke wereld is afhankelijk van zijn geestestoestand en zijn daden.

Een prachtig paleis neemt de kleur aan van de spiegel waarin hij wordt gezien. Als het zwart is wordt het zwart gezien en als het rood is rood. Het is tevens afhankelijk van de vorm. Als de spiegel recht is, wordt het paleis goed gezien. Als hij niet egaal is wordt het paleis misvormd gezien. Net zoals de spiegel de meest fijne dingen heel grof laat zien, zal ook jij met je hart, je verstand, je daden en je gevoelens de vorm van je wereld veranderen. Je zult het of in je voordeel of in je nadeel laten getuigen.

Maar als je bidt en je jezelf met dat gebed richt tot de verheven Kunstenaar van die wereld, zal jouw wereld die van jou afhangt ineens verlicht worden. Je gebed zal als een elektrische lamp zijn en je intentie als het aanraken van zijn schakelaar. Het zal de duisternis van die wereld doen verdwijnen. Het zal laten zien dat de veranderingen en bewegingen binnen de chaos van deze wereld, heel wijs en geordend plaatsvinden en dat ze betekenisvolle geschriften zijn van een goddelijke kracht. Het zal van het lichtvolle vers *"Allah geeft het licht aan de hemelen en der aarde..." [Qoer'an 24:35]* een licht doen schijnen in je hart. Door de weerspiegeling van dit licht zal het jouw persoonlijke wereld van die dag verlichten en in een verlichte vorm in jouw voordeel laten getuigen.

Zeg niet dat je gebed ver is van deze ware beleving van het gebed. Net zoals een dadelboom de karaktereigenschappen van haar soort laat zien, evenzo laat een dadelpit deze zelfde karaktereigenschappen zien. De eerste doet dit uitgebreid en de laatste beknopt. Daarin zit het verschil. Zo heeft ook het gebed van een gewone persoon, zoals jij en ik, evenals het gebed van een heilige persoon, een aandeel in dit licht, een mystiek aandeel in deze werkelijkheid, ook al is men er niet van bewust. Het enige verschil dat er is, manifesteert zich in het verschil in gradatie waarin de inten-

siteit van de ontwikkeling en de verlichting van beiden zich voordoen. Zoals ook een dadelboom vele stadia's van dadelpit tot volmaakte dadelboom kent, kunnen er zich ook vele stadia's van het gebed voordoen. Toch zal in al die stadia's de basis van de verlichte werkelijkheid aanwezig zijn.

O Allah, laat u zegeningen en vrede neerdalen op de verkondiger zelf en op de familie en metgezellen van hem die zei: "Het gebed is de pilaar van het geloof".

SLOT VAN HET VEERTIENDE WOORD

"In de naam van Allah,
de Erbarmer, de Meest Barmhartige"

"…en het wereldse leven is slechts een misleidende genieting." [Qoer'an 3:185]

O mijn ziel die onachtzaam is, die geniet van dit leven, die het hiernamaals vergeet en uit is op wereldlijke voldoening. Weet je waar je op lijkt? Op een struisvogel. Hij ziet de jager, maar kan niet vliegen. Hij steekt zijn kop in het zand, zodat de jager hem niet kan zien. Maar de jager ziet hem weldegelijk, omdat zijn enorme lichaam boven de grond blijft uitsteken. De struisvogel zelf ziet dit niet, omdat hij met gesloten ogen met zijn kop in het zand zit.

O ziel! Leer uit de volgende parabel hoe iemand, door zijn aandacht alleen maar op deze wereld te vestigen, een zeer fijn genot verruilt tegen pijnlijke smart.

Het is als volgt. In het dorp Barla bevinden zich twee mannen. Negenennegentig procent van de geliefden van de eerste man is naar Istanbul vertrokken. Ze leven daar gelukkig. Er is maar één van hen achtergebleven. Ook deze persoon die hij lief heeft zal daarheen gaan. Deze eerste man verlangt hierdoor naar Istanbul. Hij denkt er steeds aan. Hij wil zijn geliefden ontmoeten. Wanneer hem bevolen zou worden om naar Istanbul te gaan, zou hij daar vreugdevol gehoor aan geven.

De andere man, daarentegen, denkt dat negenennegentig procent van zijn vrienden van hier is vertrokken en dat een deel van hen is omgekomen en een deel van hen zich op een plaats bevindt waar ze noch (anderen) kunnen zien noch (door anderen) gezien kunnen worden. Hij denkt dat

ze verloren zijn. In plaats van hen probeert deze wanhopige man zich te troosten met het gezelschap van een gast. Het verdriet dat door de scheiding van zijn vrienden veroorzaakt wordt, wil hij hiermee vergeten.

O ziel! Al je geliefden, en in het bijzonder Gods meest geliefde (gezant), bevinden zich aan de andere kant van het graf. Er zijn nog enkelen achtergebleven. Ook zij zullen zich daarheen begeven. Schrik niet van de dood. Wees niet bang voor het graf en kijk niet de andere kant op. Zie het graf met moed tegemoet en luister waar het om vraagt. Kijk als een kerel met een glimlach naar de dood en zie wat ze van je verlangt. Wees op je hoede, wees niet onachtzaam en handel niet zoals de tweede man in de parabel.

O mijn ziel. Zeg niet: "De tijden zijn veranderd, de eeuw is veranderd. Iedereen stort zich nu vol overgave op de wereld, verheerlijkt het leven en is in de greep van de strijd voor zijn levensonderhoud." De dood verandert namelijk niet. Het uiteengaan slaat niet om in een voortdurend samenzijn. Het verandert niet. De machteloosheid en de behoeften van de mensheid veranderen niet; ze worden juist groter. De reis van de mensheid houdt niet op, maar versnelt.

En zeg niet: "Ik ben als alle anderen." Vriendschap zal namelijk blijven bestaan tot aan het graf. En de troost die men denkt te vinden in het feit dat men gezamenlijk slachtoffer is van een rampspoed, heeft aan de andere kant van het graf geen waarde. En denk niet dat je doelloos bent. Want als je deze wereld, die een verblijfsplaats is voor gasten, met de ogen der wijsheid verkent, zul je niets aantreffen dat doelloos of ongeordend is. Hoe kun je dan denken dat je zelf chaotisch of doelloos bent. De gebeurtenissen in de schepping, zoals deze aardbeving, zijn niet het werk van

toeval. Je ziet bijvoorbeeld dat de aardoppervlakte is bekleed met hemden van verschillende soorten planten en dieren en dat deze uiterst geordende en versierde hemden, die elkaar overlappen, van top tot teen met bedoelingen en wijsheden ontworpen en uigerust zijn. En je weet dat de aarde onder perfecte orde en met grootse doeleinden als "een Soefi in extase" ronddraait.

De rampspoedige gebeurtenissen op de aarde zoals een aardbeving[19] lijkt op het van zich afschudden van de spirituele last van de aarde die ontstaat door sommige achteloze houdingen van het mensdom, en in het bijzonder van de gelovigen. Desondanks word gesuggereerd, zoals een atheïst dit heeft gepubliceerd, dat het toevallig tot stand komt. Hoe durven ze de mensen, die door zo'n ramp getroffen zijn, tot verschrikkelijke wanhoop te brengen door te beweren dat alles wat ze hebben verloren helemaal voor niets is geweest en dat er niets tegenover dit verlies zal staan. Echter, zulke voorvallen zorgen er op bevel van de Genadige-Alwijze voor dat het vergankelijke bezit van de gelovigen gezien wordt als een aalmoes en dat het ook op deze manier wordt vereeuwigd. De voorvallen dienen bovendien als een boetedoening voor de zonden die voortkomen uit ondankbaarheid van de mens ten aanzien van de gunsten die ze ontvangen.

Zo zal er ook een dag komen waarop deze aarde, die in dienst is gesteld van de mensheid, de werken van de mensen, de sier van de aarde, lelijk zal vinden, omdat de mensen vol zijn van polytheïsme en geen blijk tonen van dankbaarheid. De aarde zal dan op bevel van de Schepper heel haar oppervlakte met een grote beving schoonvegen. Op bevel van God zal zij de mensen die naast de Almachtige nog andere Goden erkennen in de hel werpen. Het dank-

---

[19] Dit is geschreven naar aanleiding van de aardbeving in Izmir.

bare volk zal zij daarentegen uitnodigen om het paradijs te betreden.